

גַּל עֵינַי וְאַבִּיטָה נְפִלְאוֹת מְתוֹרְתֶךָ

נְפִלְאוֹת

שיעורי תורה והתוועדויות חסידיות
מהרב יצחק גינזבורג שליט"א

שליח שלא חווה התנגדות – כנראה לא נמצא נפשית במקום הנכון.
לכל אחד שעושה משהו טוב בחיים – חייבת להיות התנגדות.

[מתוך השיעור 'אש השליחות']

אחרי־מות – קדשים תשפ"ג

אחרי־מות – מדשים ה'תשפ"ג

24 **השם והעצם**
 "ויצאה והיתה" – הערות במסכת גיטין
 מי אני ומה שמי

26 **הסיפור החסידי**
 רבי ירחמיאל מפשיסחא
 השען הקדוש

28 **מענות ותשובות**
 תשובות הרב לשואלים
 שאלות בענייני שידוכים

29 פִּאָצוֹר לְיָדָיִם
 כָּלֵל גְּדוֹל בְּתוֹרָה
 רְזִי יִלְמֵד אוֹתֵנּוּ עַל הַ"כָּלֵל [הַכִּי] גְּדוֹל
 בְּתוֹרָה" – מִצּוֹת "וְאַהֲבָתָ לְרַעְךָ כְּמוֹךָ"

04 **שליח מן השמים**
 נקודה מעובדת
 מה הופך פעיל מסור לשליח?

05 **אש השליחות**
 כינוס שליחים, פעילים ומפיצים
 האש, התודעה וההתמודדות
 בשליחות בדורנו

17 **חינוך לקדושה**
 מענה לשאלה על חינוך בגיל
 ההתבגרות

חינוך חסידי־פנימי בנושא קדושת הברית

22 **מעשיו מרובין**
 פרקי אבות – פרק ג משנה ט"ו
 אור החכמה וכלי המעשה

23 **לחזור לקדושה העצמית**
 קול שמחה
 חזרה לילדות

העלון מופק ע"י עמותת אוהבים להיות יהודים

לקבלת השיעורים במייל ולהצטרפות לצוות המפיצים: itiel@pnimi.org.il

עריכה: אביב מויאל | עיצוב: דעה צ'ץ אביחיל | מערכת: הרב יוסף פלאי, בעז יעקבי ואיתיאל גלעד

הקדמת המערכת

שבת שלום לקוראי נפלאות היקרים די בכל אתר ואתר, בתוך כל בית ישראל. שבת פרשיות אחרי-קדושים בפתחנו ועמה גליון נוסף מלא בכל טוב, יחד עם פנינה חינוכית חשובה ויקרה – חינוך חסידי-פנימי לקדושה.

השבוע בגליון:

לפני שנגיע לפנינה החינוכית המובטחת, יש לנו **חוב קטן לקוראים** שעלינו לפרוע – **שיעור ח' ניסן, יום שחרור הרב ממאסר** – בו התקיים **כינוס לשליחים, פעילים ומפיצים מתלמידי הרב.**

בשיעור – אליו הוזמנו תלמידים המשתדלים להשתתף בשליחות של **הפצת מעיינות החסידות** בתחומים השונים: **שיעורי חסידות** בארץ ובתפוצות, **חינוך, מלכות ישראל** ועוד – דיבר הרב על **אש-הקדש המנחה את כל החי"לים בצבאות ה'**, אש של **הקרבה והתלהבות**, על **התודעה המלווה את השליחות** ועל ההתמודדות עם הספיקות אותן מטיל העולם-המעלים בתודעה זו. בחלקו השני של השיעור המופיע כאן, נוגע הרב **בשרשה של השליחות** – שליחותו של אדמו"ר הזקן כפי שקבלה מרבו, המגיד ממעזריטש – **השליחות של כיבוי ההתנגדות** לתורת החסידות, עד הפיכת ההתנגדות וההסתר, **לתמיכה וגילוי. שיעור יסודי והכרחי לכל שליח [וכל יהודי הוא שליח].**

השיעור השני בגליון, המופיע בהשג"פ בגליון **לפרשת קדשים**, הוא הרחבה של **מענה הרב להורים נבוכים**, בסוגיה הרגישה של **חינוך לקדושה בגיל ההתבגרות**. בתשובה, פורש הרב **יריעה מאוזנת ושלימה** לנושא – מתי לדבר ומתי לשתוק, איך לדבר-להגדיר את האיסורים ובעיקר איך לייצר **יחס נפשי נכון ובריא לנושא** – הן **אצל הילד** והן **אצל ההורים. להשלמת המענה** הרחב והמפורט בנושא הקדושה, מומלץ מאוד **לעיין במדור 'קול שמחה'** המרחיב את הדברים **מזווית נוספת.**

כמו רבים מהקוראים שזכו **להשתתף או לצפות**, אנחנו עדיין תחת רישומה של **ההתוועדות המופלאה** ביום ראשון האחרון לכבוד יומא דהילולא של מרא דארעא דישראל – **רבי מנחם מענדל מויטבסק** – בבי"כ חב"ד העתיק בטבריה. **צפו לבאות בגליונות הבאים.**

סדר הלימוד השבועי לשבוע פרשת אמר הבעל"ט: משנה – חגיגה פרק ג; נ"ך יומי – ספר איוב, פרקים טו-כא.

שבת שלום ומבורך,
המערכת

נקודה

מעובדת מתוך השיעור

שליח מהשמים

אמתיים, תתכן נשיאת־הפכים של **אש ומים** (מהם מורכבים **השמים**) וישנם אנשים המייצגים את השמים בארץ ויכולים להיות מקור עוצמה של שליחות. אנשי השמים, מחוללי השליחות, אינם מסתפקים אף פעם בעצמם ובמה שיש להם לתת – הם מגלים שיש "שמים ושמי השמים" עד אין סוף ויעודם לחבר את שליחיהם ישירות אל המקור הגבוה ביותר. חוית השמים דורשת לימוד והמחשה, בתחלה, חוית הנוכחות של הנשגב והאלקי מעוררת יראה גדולה אך בסופו של דבר היא מושכת את האדם להתקרב אליה ומחדירה בכל המציאות תחושה של חסד ואהבה – זהו הסדר של שמים־למדן־ירא־חסיד. אכן, אף על פי שאש השליחות יורדת מן השמים – מצוה להביא אש מן ההדיוט. על עבודת השליח נאמר "אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה". עבודת החיל מבוססת על הקרבה אישית ("מזבח") ועל התלהבות מוחשית וחמה ("אש") שצריכה להופיע "תמיד", הן בזמני התעלות בקדש (שנראית 'פנימית' יותר מההתלהבות החיצונית) והן בזמני נפילה וטומאה (שנדמה שמכבים את אש הקדש, חלילה). כשהאדם עושה את כל שביכולתו, ואף דוחף את עצמו אל מעבר לגבולותיו שלו, הוא זוכה לכתר־השליחות מן השמים – לגילוי הבלי־גבול האמתי, השמימי, בתוך עבודתו עלי ארץ.

הפעילות המסורה והנלהבת לעשות טוב בעולם, לגלות שיש שמים, מסוגלת לכבות את ההתנגדות והספקנות – "לא [לשון שלילה והתנגדות] תכבה!". אז מתהפכת גם ההתנגדות עצמה, בטלה בפני הקדושה ואף מתגייסת אליה – ה"לא" שכבה הופך להיות "כן" ומתברר שתחושת הקביעות והאחדות הארצית אינה אלא שיקוף של אחדות ונצחיות ה'.

מה ההבדל בין כל פעיל מסור להפצת התורה ולתיקון עולם ל"שליח"? בפשטות, חידושו של שליח בכך שהוא מקבל את כוחו, סמכותו ואחריותו מהמשלח, המוסר לו דברים שמעבר ליכולותיו האישיות המוגבלות. אך כיצד זוכים לכתר השליחות? במה הוא בא לידי ביטוי בעבודה היום־יומית?

כדי להיות **חיל** מסור בצבאות ה' צריך להיות **חסיד**, ירא־שמים ולמדן – לפעול מתוך רוח של חסד ואהבת־ישראל, מתוך יראת־שמים אמיתית ולעשות הכל בכוח התורה. אצל **שליח** ראשי התיבות 'מושלמים' יותר – חסיד, ירא שמים, למדן – אך סדרם שונה: ה־**חיל** עולה מלמטה למעלה (**ליח** למפרע) ובראש נמצאת ה־**ש** של השמים. החיל בצבא ממלא את תפקידו בארץ, "הלא צבא לאנוש עלי ארץ", אך השליחות מתחילה מ'תודעת שמים' – חיבור למקור עליון ממנו מקבלים את השליחות אל הארץ.

הספקנות העמלקית מתבטאת בדורנו בתפיסה המדעית לפיה 'אין שמים' – הכל חומרי ומדיה, כפוף לאותם חוקי טבע, נע במעגלים קבועים ומחזוריים, וממילא אין שום דבר נשגב, מופלא, ו"אין כל חדש תחת השמש". במסגרת הזו גם הפעילות האנושית מוגבלת ואי־אפשר לחרוג ממוגבלות המציאות ולחולל שינוי של ממש. עם התופעה הזו מתמודד השליח – הוא מאמין ורואה ש'יש שמים!', ישנן תופעות החורגות מהטבע, ישנם חידושים

שיעור

כינוס שליחים, פעילים ומפיצים

אש השליחות

קיצור מהלך השיעור

ב'ח' ניסן, **יום שחרור הרב** מהמאסר, התקיים כנס **"שליח עושה שליח"** – כנס של תלמידי הרב המשתדלים להשתתף בשליחות של **הפצת החסידות** ופעילות בתחומים שונים. בכנס המיוחד והמרגש הסביר הרב על עצמת ה**"אש מן ההדיוט"** שצריכה להיות בשליחות – **הקרבה והתלהבות**, גם במוכן החיצוני והגלוי שלהן. **פרק א** מסביר **שסוד המלה שליח** פותח ב**"שמים"** – תודעה של מציאות אחרת, **שמימית**, ממנה הוא יוצא ואותה הוא מביא לעולם – תוך התמודדות עם הנסיון המדעי בדורנו לרדד את המציאות **ולהעלים את השמים**. **פרק ב** לומד על **האש של השליחות** מתוך השליחות המיוחדת שקבל **אדמו"ר הזקן** מרבו, הרב המגיד ממעזריטש – שליחות של כיבוי ההתנגדות ועד **להפיכתה לתמיכה**, הרמוזה בפסוק **"אש תמיד** תוקד על המזבח לא תכבה".

בצבאות ה'. כדי להיות **חיל** נאמן ומסור ומוצלח צריך להיות גם **חסיד**, גם ירא-שמים וגם **למדן**. ידוע² הווארט של הצמח-צדק שסימן שאתה **חיל טוב** הוא שכל הזמן מעלים לך את הדרגה – יותר ויותר אחריות, יותר ויותר הקף פעילות, של כל אחד ואחד. **חיל טוב** לא עומד על המקום – הוא מתקדם. יש תופעה מעניינת בלשון הקדש – **הקשר בין המלה חיל והמלה שליח**. מדברים על שליחות,

א. שליחות מן השמים

חיל ושליח

ידוע שכאשר הרבי וגם הרבי הקודם מברכים כל ילד יהודי, וגם כל אחד ואחד מאתנו, הם מאחלים שיהיה **"חסיד, ירא שמים ולמדן"**, ראשי תיבות **חיל**^א. כולנו חילים – זהו הנושא של הערב. חילים של הרבי, חילים של כל הרביים, חילים של הבעל שם טוב, חילים של ה', חילים

נרשם ע"י איטיאל גלעד. לא מוגה. אור לי' ניסן תשפ"ג – כפ"ח.

א ראה שיחות קדש תשל"ח ב' עמ' 11.

ב ראה גם **פנים אל פנים** פ"ו הערה כט ושיעור י"א טבת תשס"ח ובכ"ד.

שמים^ח. יראה היא יראת-שמים. שוב, השמים הם בעצם ה"אש מן השמים" שיוודת מלמעלה למטה, על ידי העלאת מיין נוקבין של האש מלמטה, שזו המצוה שלנו.

מה משמעות הצירוף יראת-שמים, יראת-שמים? יש "יראת הוי'", "אשה יראת הוי' היא תתהלל"^ט, אבל בחז"ל הביטוי הוא יראת-שמים. מהי היראה ומה הם השמים? הבסיס של יראה הוא תחושה של נוכחות – אני ירא ממשהו שנוכח לי. או שאני פוחד ממנו, או שיש יראת הרוממות – שאני עומד בהשתוממות מולו, אני ירא ממנו. מה הם השמים? מכל המלים האלה, חסיד יראת-שמים למדן, המלה היחידה שהיא כפולת שם הוי' היא שמים, כולה אומרת הוי', יִהּ פעמים הוי', "ביה הוי' צור עולמים". "שמים" זה בעצם שאני חש שיש שמים.

עמלק – כפירה בשמים

אנחנו בין פורים לפסח. המצוה העיקרית בפורים היא מחית עמלק וגם בפסח כתוב שביעור החמץ הוא מחית עמלק^א. עמלק מטיל ספק ומקרר, "אשר קרך בדרך"^ב, הוא מקרר אותנו מההתלהבות שלנו – צריך למחות אותו, לחסל אותו. יש "סור מרע" ויש "עשה טוב"^ג. סדר הפסוק הוא קודם "סור מרע" ואחר כך "ועשה טוב". הבעל שם טוב אומר^ד שיש גם דרך בעבודת ה' שאפשר לסור מהרע על ידי העשה טוב – זו הדרך שאנחנו רוצים. אבל בכל אופן צריך להיות "סור מרע", או באופן של אתכפיא, או בדרך של אתהפכא, ואז בדרך ממילא סרים מהרע, עד כדי כך שהרע נעשה "כסא לטוב", בלשון הבעל שם טוב^ט.

על שליח ועל "שליח עושה שליח"^א. בעצם מהו שליח? חיל, מהסוף, בתוספת ש בהתחלה. באמת שליח הוא ראשי תיבות אפילו יותר טובים מחיל – ממש חסיד-ירא-שמים-למדן. ה-ש של השליח – "הכל הולך אחר הפתיחה"^ב של השליח, כמו שנסביר – היא בעצם גילוי השמים. חיל הוא חסיד-יר-ש-למדן ושליח הוא ר"ת של כל המלים האלה כאשר מתחילים משמים. הסדר הוא שמים, אחר כך למדן, אחר כך ירא – הלמדן הוא בין הירא ל-שמים, המעבר מה-שמים עד ל-ירא – ובסוף חסיד. צריך להתבונן מה משמעות הסדר הזה, מה אפשר ללמוד ממנו.

חיל מלמטה ושמים מלמעלה

שוב, הדבר הכי פשוט בהתבוננות הוא שה-חיל עולה מלמטה ובזכות ה-חיל שעולה ה-ש של שמים יורדת מן השמים. למה הדבר דומה? בפרשת שבוע, פרשת צו, הפסוק העיקרי, שיש עליו גם הרבה חסידות, הוא "אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה"^א. חז"ל אומרים^ב שאף על פי שהאש יורדת מן השמים מצוה להביא אש מן ההדיוט, כלומר, מלמטה. צריך דווקא להקדים את הבאת האש מלמטה ועל ידי האש מלמטה ממשיכים את האש מלמעלה, "רוח אייתי רוח ואמשיך רוח"^ג, ממשיכים מלעילא ומלעילא ולעילא, והכל תלוי באתערותא דלתתא, האש מלמטה. כן החיל שעולה, מהסוף להתחלה, הוא האש מלמטה, וה-ש היא האש מלמעלה.

שוב, ה-ש הזו היא של שמים, של יראת-שמים. אין ביטוי אוהב-שמים. יש אהבה ויש יראה, כנראה לא אוהבים את השמים אלא יראים את השמים. צריך להבין למה דווקא יראה היא יראת-שמים. יש אהבת ה', יש אהבת ישראל – כמה וכמה אהבות קדושות – אבל אין אהבת-

ח ראה דרך חיים (מהר"ל) על אבות פ"א מ"ג.
ט משלי לא, ל.

י ישעיה כו, ד.

יא בני יששכר חדש אדר מאמר ג דרוש א ועוד.

יב דברים כה, יח.

יג תהלים לד, טו.

יד ראה להפוך את החשך לאור פ"ז.

טו כש"ט (קה"ת) אותיות כו וז.

ג קידושין מא, א. ראה שיעור כ"ח חשון תשס"ח.

ד ע"פ פרקי דרבי אליעזר פמ"ב.

ה ויקרא ו, ה.

ו עירובין סג, א.

ז תניא פמ"ז ובכ"מ ע"פ זהר ח"ב קסב, ב.

ה'כופר בכל' בעצם כופר ב"כי כל בשמים ובארץ". הוא כופר בעצם מציאות השמים

בלימה^{כה}) ואני משלם על כולם ועושה חזקה בשדה אחד – אני קונה את כולם. במטלטלין, בבהמות, אין כזו אפשרות – צריך להחזיק בכל אחד בפני עצמו כדי לקנות, כי הם "גופים מוחלקים", בלשון חז"ל^{כו}. אבל

היות ש"סדנא דארעא" – סדנא הוא היסוד, הבסיס, והבסיס של הארץ בכל כדור הארץ – "חד הוא", הכל דבר אחד, אני יכול להחזיק בשדה כאן בארץ ישראל ולקנות גם שדה של המוכר באמריקה, אף שיש ים שמפסיק לגמרי. איך? כי "סדנא דארעא חד הוא", זהו ההבדל בין קרקעות למטלטלין.

מה השאיפה של המדע? לומר בדיוק כך על כל היקום, שגם בשמים הכל חומה, אין רוח. היום כל ילד יודע שהכוכבים, הרחוקים מאתנו באלפי מיליוני שנות אור, מורכבים בדיוק מאותם היסודות של השלחן הזה. הכל אותו דבר. זו שטיפת מח פשוטה של המדע. אם היום מישהו יאמר שהכוכב, הירח, הוא חומר אחר, יסוד אחר, יסוד חמישי, ולא מאותם יסודות של הארץ – כמו שהרמב"ם^{כז} כתב^{כז} – משהו אחר, שמים, רוחניות-יחסית, ירצו לקטול את ה'שטות' הזאת. טוענים ש"סדנא דארעא חד", הכל אותו דבר. בכך שאומרים שהכל אותו דבר בעצם אומרים שאין שמים יותר, הכל ארץ, "סדנא דארעא" – מה שיש כאן יש למעלה. יש פה חלקיקים, אלקטרונים וכו' וכו'? אותו דבר יש למעלה. גם אם יש משהו קצת יותר נסתה, כמו חומר אפל או אנרגיה אפלה, הוא גם כאן וגם שם. כלומר, אין יותר שמים – לקחו מאתנו את השמים, השאירו לנו רק את הארץ, הכל ארץ.

מה הם שמים? בעצם להאמין שיש משהו אחר. אנחנו באמת בארץ, אנחנו קרוצי חומה,

איך עמלק מתבטא היום? נאמר משהו חשוב: יש פה כמה אנשים שעוסקים גם בתורה ומדע. מהו היום עמלק? עמלק הוא כפירה, ספק^{כח}, כפירה בה', הוא כופר בכל. מה הכוונה שהוא כופר בכל? הסברנו לאחרונה^{כט}

ש'ה'כופר בכל' בעצם כופר ב"כי כל בשמים ובארץ"^{כח}. הצדיק, היסוד, מחבר שמים וארץ. איך עמלק כופר ב"כל" הזה? הוא כופר בעצם מציאות השמים. יש הרבה סיפורים^{כט} של צדיקים גדולים שרק הסתכלו בשמים וקבלו יראת-שמים, את יראת הרוממות שהזכרנו קודם. לכן גם בבית כנסת שמתפללים צריכים להיות יב חלונות^כ כנגד השבטים^{כא}, השערים, שהתפלה תעלה – רואים את השמים ומקבלים השראה מן השמים. מה המדע היום עושה? הוא מבטל את המציאות של השמים, אין יותר שמים. מה הם שמים בתורה? שמים, כמו שהרמב"ם^{כב} כתב^{כב}, הם משהו אחר. כתוב "בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ"^{כג}, יש פה שני דברים שונים, כמו איש ואשה – יש שמים ויש ארץ, הם לא אותו דבר.

"סדנא דארעא חד הוא"

הנטיה של המדע החילוני, הלא-מאמין, הכופר, העמלק, היא לומר "סדנא דארעא חד הוא"^{כד}. באמת יש הלכה בתורה ש"סדנא דארעא חד הוא" – מה הכוונה? שאם יש "עשר שדות בעשר מדינות" (כנראה קשור ל"עשר ספירות

טז הוספות לכש"ט (קה"ת, הוצאה שלישית) אות קיח. יז נפלאות פסח בבאיור הפסקה "רשע מה הוא אומר". יח דברי הימים א' כט, יא.

יט ראה מאמר מרדכי מדור הרה"ק מרז"ן א (ובכ"ד בגרסאות שונות). וראה גם שיח שרפי קדש (ראקוץ) ענינים שונים ערך 'אהבה ויראה' אות טז.

כ עמק המלך שי"ז פי"ח.

כא ראה שעה"כ דרושי עלינו לשבח.

כב ראה הלכות יסודי התורה פ"ג ה"ג וה"ט.

כג בראשית א, א.

כד קידושין כז, ב; ב"ק יב, ב.

כה ספר יצירה פ"א מ"ד; במדבר רבה יד, יא.

כו קידושין שם.

כז כנ"ל הערה כב וראה גם שם ה"י.

בחיים" לב? הוא אומר^{לג} ש"ובחרת בחיים" פירושו חדירה – חדירה לתוך הפנימיות של המציאות. "כימי השמים על הארץ"^{לד}, אם תחדור ותגיע עמוק לתוך הארץ, לתוך המציאות, תחפור – יצאו מים חיים, והמים החיים הם בעצם שמים. הרי שמים הם "אש ומים"^{לה}. מה ההבדל בין החיצוניות, שהיא המות, והפנימיות, שהיא החיים? ההבדל הוא שהחיצוניות לא מתחדשת, "אין כל חדש תחת השמש", היא קבועה – "הארץ לעולם עמדת", היא אותו דבר. בפנימיות יש חיים וחיים הם דופק תמידי של התחדשות. עכשיו אנחנו בחדש ניסן, חדש הנס. שמים וארץ הם כמו נס וטבע^{לו}. אנחנו בחדש של נסי נסים – התחדשות שבהתחדשות, "החדש הזה לכם ראש חדשים ראשון הוא לכם לחדשי השנה"^{לט}. ההתחדשות היא הפנימיות. המדע הוא המשך של היוונים – חוזרים אחורה לחנוכה – ומה היתה הכפירה שלהם והמלחמה הרוחנית- הפנימית שלהם? לומר שאין התחדשות, כפי שמאריך לבאר השפת אמת ולמדנו כמה פעמים^{לז}. היוונים רצו לומר שאין התחדשות, אין פנימיות, אין חיים, אין שמים – יש רק ארץ, "סדנא דארעא".

מה התיקון של כל זה? התיקון צריך להיות גם מיניה וביה, עד שהרע יהיה כסא לטוב. התיקון שבסוף יתגלה שהכל אלקות, שיש באמת דבר שמאחד את הכל. הכל אלקות, "אני הוי' לא שניתי"^{לט}. צריך להגיע להכרה הזו על ידי מחית עמלק. אם מגיעים אליה בלי מחית עמלק

בשפלות של "תקות אנוש רמה"^{כח}, אבל אנחנו מאמינים שיש שמים. המושג שמים גם אומר שיש משהו לאחר חיינו כקרוצי-חומה, שיש גן עדן ויש עולם הבא – יש רוחניות, זו המשמעות של שמים. שמים הם אמונה במציאות אחרת מאשר המציאות שלנו. המציאות שלנו, כאן למטה – המודעות של כל אחד ואחד – היא ארץ, אנחנו ארציים, עמי-הארץ כולנו. באמת מי שהוא תלמיד חכם, שלומד תורה, הוא שייך לשמים – משהו אחר, ממד אחר לגמרי. בכל אופן, החתירה של עמלק בדורות האחרונים, בכל מאות השנים האחרונות של התפתחות המדע, היא לבטל את הדואליות של שמים וארץ – אין יותר שמים וארץ, הכל ארץ, הכל חומר.

התחדשות ואי-שינוי

יותר מאוחר משתמשים בביטוי "סדנא דארעא כולא חד" גם בדומה למה שכתוב בקהלת "אין כל חדש תחת השמש"^{כט}. "סדנא דארעא כולא חד" אומר שכל האנשים אותו דבר, שכל המנהגים של כל המדינות – כמה שנראים שונים – "כולא חד", כולם נוהגים אותו דבר. שוב, בטול הבדלים וגם בטול התחדשות. הרי "אין כל חדש תחת השמש" הכוונה ש"הארץ לעולם עמדת"^{לז} – פסוק קודם בקהלת, "דר הלך ודר בא והארץ לעולם עמדת... ואין כל חדש תחת השמש". גם כל מה שקורה בשמים, "תחת השמש", הוא "סדנא דארעא כולא חד". אין הכי נמי, גם בארץ יש שמים. הרי בכל דבר בקבלה וחסידות יש התכללות, יש שמים בתוך הארץ ויש גם ארץ בתוך השמים – זהו היפי של ההתכללות, מה ד-בן ו-בן ד-מה, ביחוד של איש ואשה^{לא}.

איך אדמו"ר הזקן מפרש את המלים "ובחרת

לב דברים ל, יט.

לג מאמרי אדה"ז תקס"ב ח"ב עמ' תקיז; לקו"ת ואתחנן יא, ב.

לד דברים יא, כא.

לה בראשית רבה ד, ז ובכ"מ.

לו ראה גם התוועדות מוצאי כ"ה תשרי תשע"ג הערה ה.

לז שמות יב, ב.

לח ראה גם סדרת השיעורים "פרצוף ההתחדשות בשפת אמת" בשנת תשע"ד, החל מכ"ט טבת (נדפס בשיעורים והתוועדויות ח"ב).

לט מלאכי ג, ו.

כח אבות פ"ד מ"ד.

כט קהלת א, ט.

ל שם פסוק ד.

לא ראה לקו"ת תוריע יט, ג"ד. ובכ"מ.

צריך לדעת מי המשלח הראשון, שכל הרביים הם בעצם המשך עצמי של הבעל שם טוב

צריך להגיע למסקנה שבכלל יש שמים, ועם המסקנה הזו עולים (לשמים). מהשמים מגיע הלמדן, עוד לפני היראה, כי "תורה מן השמים"^מ. למדן הוא מאמין – מאמין בנותן התורה. לפי חסידות^מ עיקר העבודה בלימוד תורה הוא להיות מודע בכל רגע לנותן התורה. מתוך הכרת השמים מגיעים ליראה, ירא, ובסוף מגיעים ל־חסיד שענינו אהבה. היראה היא השער לאהבה. זהו הסדר במלה **שליח**. בסדר הספירות האמונה של השמים היא הכתה, הלמדן כולל את כל המוחין חכמה־בינה־דעת, ואחר כך נולדות המדות יראה (ירא) ואהבה (חסיד), פנימיות הגבורה והחסד. בלידת המדות מן הדעת הסדר הרגיל הוא שהגבורה־היראה קודמת לחסד־האהבה, כמו שכתוב בתניא^מ.

השתלשלות הכתרים

כמו שאמרנו, אף על פי שהאש יורדת מן השמים מצוה להביא מן ההדיוט. פרשת צו היא המצוה להביא מההדיוט. בפרשת שמיני ירדה האש מן השמים, ובפרשת צו יש את כל שבעת ימי המילואים שלפני היום השמיני. יש שיחה של הרבי^מ ששבעת ימי המילואים הם בדיוק אש מלמטה, לכן מקימים ומפרקים את המשכן כל יום מחדש, כי אין עדיין נצחיות, אין אש מלמעלה, אבל אחרי שבעת ימי המילואים של התעוררות אש מלמטה, על ידי הקרבנות שהקריבו בשבעת ימי המילואים, ביום השמיני ירדה אש מן השמים, "ותצא אש מלפני הוי"^נ. אנחנו כעת מסבירים שהאש מן השמים היא ה־ש של השליח. מהשמים, עוד לפני

היא הופכת להיות פנתאזים של שפינוזה. כידוע^מ, צריך גם "גאט איז אלץ", ה' הוא הכל, "אין עוד מלבדו" ממש, ורק אז להגיע ל"אלץ איז גאט", הכל הוא ה', "סדנא דארעא חד" למעליותא, הכל קרקעות, לא מטלטלין.

אמונה־יראה־אהבה

מה היה כל מה שדברנו עד עכשיו? לומר ששמים היינו התחושה שיש ממד אחר. אם מדברים על גשמיות – יש גם רוחניות. הדבר הזה הוא גם אמונה, פשוט אמונה פשוטה. למה כשאני מסתכל לשמים אני מקבל חויה של יראת רוממות? (ככה ראוי שיהיה...) כי השמים מעוררים אצלי את האמונה. אמונה הולכת יחד עם יראה. אני קודם מאמין בה' וכאשר אני מאמין בה' אני ירא מה'. היראה העיקרית היא יראת הרוממות. אחר כך אני גם מתעורר לאהוב את ה', נמשך אליו, רוצה את מה שאני מאמין בו וירא ממנו. קודם אני רואה את הדבר – הראיה כאן היא האמונה – אני ירא אותו, ואז אני נמשך אליו, "משכני אחריך נרוצה"^{מא}, רץ לקראתו, וזו אהבת ה'. אדמו"ר הזקן כותב בתניא^{מב} שהחיים של הצדיק הם המדות שלו אהבה־יראה־אמונה (כנגד חסד־גבורה־תפארת^{מג}), אך הסדר של ההופעה שלהן הוא בפירוש אמונה־יראה־אהבה, כפי שרואים גם כאן. עוד לפני היראה, שהיא "ראשית העבודה ועיקרה ושרשה"^מ, צריכה להיות אמונה – האמונה מביאה יראה.

בעצם, זהו הסדר של **שליח**: הכל מתחיל באמונה שיש שמים (בסוד "אם אסק שמים"^{מה},

מ אגרת ר"א מהומיל נדפסה בספר **לב לדעת** עמ' קסז ואילך.

מא שה"ש א, ד.

מב אגרת הקדש ז'ך.

מג ראה לקולו" לתניא שם.

מד תניא פמ"א.

מה תהלים קלט, ח.

מ סנהדרין פ"ו מ"א.

מז ראה לקו"ש חט"ו עמ' 3 ואילך וש"נ. **מחול הכרמים**

פ"א עמ' קלט ואילך.

מח פמ"ג.

מט לקו"ש חכ"ב שיחה א לפרשת צו.

נ ויקרא ט, כד.

כשאני רואה

שמים אני בעצם
רואה כאן נשיאת
הפכים, נשיאת
הפכים של אש
ומים ביחד,
כחות מנוגדים
שנמצאים
בתכלית השלום

שמעוררים את היראה, מיד צריך ללמוד תורה. בסדר אותיות שליח יש שמים-למדן-ירא-חסיד. חוץ מאותיות שליח, שאר האותיות שוות בעל שם טוב (459). זאת אומרת שצריך לדעת מי המשלח הראשון, שכל הרביים הם בעצם המשך עצמי של הבעל שם טוב. הביטוי,

המושג, "שליח עושה שליח" הוא לא כמו השתלשלות הספירות בדרך רגילה, שאחד אחוז בעליון ואחר כך יש אחד תחתון ממנו שאחוז בו – שאז אחרי כמה שלבים של השתלשלות התחתון לא כל כך מודע מי הראשון. "שליח עושה שליח" אינו באופן הזה, אלא בסוד של השתלשלות הכתרים זה מזה. להיות שליח או שליחה היינו לקבל כתה, להיות כתה. כתוב^א שכאשר מדובר בכתה, בהשתלשלות הכתרים זה מזה, כל הכתרים הם המשך מהראשון – הראשון מתגלה לגמרי בכולם. זהו מושג אחר של השתלשלות – לא סתם שלשלת.

ככה כל השלוחים, מהבעל שם טוב והלאה, כל הרביים וכולנו – להיות שליח זה בעצם לקבל כתה, גם כן מלמעלה. אחרי שעובדים כמה שאנחנו מסוגלים לעבוד ולהשיג בעצמנו – נותנים לנו כתה מלמעלה. זהו המינוי של השליחות, האש מן השמים.

המשכת הבל-יגבול בתוך הגבול

כתוב "ואהבת את הוי' אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך"^ב – מה פירוש "בכל מאדך"? למעלה מהטבע שלך^ג, מהגבול שלך, שעדיין מוגבל ביחס לקב"ה. כשאנחנו עושים קצת יותר ממה ש'בא לנו', מה שנקרא "עבודה",

נמשך הבל-יגבול של ה'. מהו "מעשה הצדקה" לעומת "עבודת הצדקה"^ד? "מעשה הצדקה" הוא 'מה שבא לי' מצד הכוחות שטבועים לי בנפש, אבל "עבודת הצדקה" היא מעבר למה שבא לי – עדיין העבודה שלי היא בגבול, אני אדם מוגבל, אבל בשבילי הוא גבול ודרכו נמשך הבל-יגבול שלמעלה.

התופעה הזו, של המשכת הבל-יגבול בתוך הגבול, נקראת בלשון חז"ל "מועט המחזיק את המרובה". כתוב "ואת כל העדה הקהל אל פתח אהל מועד"^ה ואחר כך "ותקהל העדה אל פתח אהל מועד"^ו. איך כל העדה – שישים ריבוא גברים, חוץ מנשים וטף – יכולה להקהל בפתח אוהל מועד, מקום קטן? רש"י, שהוא פשוטו של מקרא, אומר שזהו אחד המקומות בהם המועט מחזיק את המרובה.

כלומר, שרש התופעה הזו, הפלאית, העל-טבעית, תופעה של בלי-יגבול בתוך גבול – גדר של רבי^ז, של משלח – הוא כאן. אנחנו עכשיו בשנת הקהל – זהו ה"הקהל" הכי חשוב בתורה, "ותקהל העדה אל פתח אהל מועד". יש כאן רמז מופלא: רמז ידוע אצלנו^ח הוא ש"מועט מחזיק את המרובה" עולה אהבת ישראל (אהבה פעמים חכמה וכו'). הפלא שרש"י כותב זאת על הפסוק "כל העדה הקהל אל פתח אהל מועד" ששורה בדיוק אותו מספר! פסוק מובהק של הקהל, אז צריך לפרסם זאת ב'קאך' השנה.

מקור השליחות –

חידוש מכח נשיאת הפכים

נוסיף כאן עוד נקודה של הסבר: מהם שמים? אש ומים, כנ"ל, גבריאל ומיכאל, עליהם כתוב "המשל ופחד עמו עשה שלום במרומיו"^ט.

נד ישעיה לב, יז. וכפי שנתבאר בתניא אגה"ק ה.

נה ויקרא ח, ג.

נו שם פסוק ד.

נד ראה לב לדעת מאמר "וצדיק יסוד עולם".

נח ראה כלל גדול בתורה עמ' מד. ובכ"מ.

נט איוב כה, ב. במדבר רבה יב, ח. ובכ"מ.

נא ראה שער היחוד פ"ז.

נב דברים ו, ה.

נג לקו"ת נשא כד, א. ובכ"מ.

ב. "לא תכבה"

קבלת השליחות של אדמו"ר הזקן

נחזור לפסוק "אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה"^{סד}. לפני כמה שבועות, בסוף חדש אדר, קראנו בלוח "היום יום"^{סה} סיפור ידוע וביאורו, בשני ימים בלוח: היה כתוב שם שמהתורות שהרב המגיד ממעזריטש מסר לאדמו"ר הזקן ביחידות, התורה העיקרית היתה על הפסוק הזה, "אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה".

כתוב שם חידוש יפה: כדי לחדור ולחקוק את התורה הזו בלבנו ובנפשו של אדמו"ר הזקן, התלמיד החביב והאהוב שלו, הוא חזר עליה עשר פעמים – כדי שיתעצם בכל עשרת כוחות הנפש עם התורה הזו. זהו חידוש, לא כתוב כזה דבר על משהו אחר. מזכיר מה שכתוב בגמרא כמה פעמים^{סו} שכדי לזכור משהו טוב היו חוזרים עליו "ארבעים זימני", ואז היה כמונח אצלם בקופסא. כאן יש משהו דומה, לא ארבעים – כנראה כל אחד מכוחות הנפש כלול מארבע – י"הז"ה. יש י"הז"ה של הכתה, שם הוי' בניקוד קמץ לפי הקבלה, י"הז"ה של החכמה, בניקוד פתח, וכך הלאה^{סז}. זהו כבר הסוד של "ארבעים זמני", אבל בכללות יש עשר פעמים – עשרת כוחות הנפש. ווארט יחודי לגמרי.

הרב המגיד עושה כאן את אדמו"ר הזקן שליח. הסיפור הזה הוא סיפור של מינוי שליח – שרבי ממנה גם את הרבי הבא להיות שליח שלו, היד שלו, הזרוע המבצעת שלו. מה השליחות של אדמו"ר הזקן? יש הרבה דברים שהמגיד אמר לאדמו"ר הזקן לעשות, כנראה הכל קשור – הוא אמר לו לכתוב שו"ע^{סח}, לברר נוסח מדויק של סידור האריז"ל, לעשות כתב סת"ם^{סט}. יש כל מיני הוראות מאד מיוחדות שרק אדמו"ר הזקן

כשאני מסתכל בשמים ומקבל התעוררות של יראה, של התפעלות של יראת שמים, אבל קודם צריכה להיות מודעות שיש שמים – ששמים הם לא המציאות שאני חווה כל הזמן, משהו אחר. מהי פנימיות ההסתכלות בשמים? כשאני רואה שמים אני בעצם רואה כאן נשיאת הפכים, נשיאת הפכים של אש ומים ביחד, כחות מנוגדים שנמצאים בתכלית השלום. אני מסתכל בשמים – יש פה אש ומים. האש היא ה"ש", ה"ש של השליח, שהוא גם מים – מים הם התורה שהוא מלמד, "אין מים אלא תורה"^{סז}.

כתוב^{סח} שבאמירת "שמע ישראל הוי' אלהינו הוי' אחד" לכוון ב"אחד" ש"ה"א היא "אלופו של עולם", ה"ח היא שבעה רקיעים וארץ ו"ד היא ד רוחות העולם. מה כל זה קשור למה שדברנו עד עכשיו? זו ההתחדשות של חדש ניסן, של נס, לעומת טבע, שאין בו התחדשות, ש"מה שהיה הוא שיהיה... ואין כל חדש תחת השמש"^{סג}. השמים הם תחושת התחדשות ובמה שמתחדש שם בשמים יש מדרגות שונות של שמים, שבעה רקיעים, הכל מחודש, הכל מתחדש. בארץ הכל ישן, "הארץ לעולם עמדת", הכל אותו דבר. צריך לחבר אותם, צריך להמליך את אלופו של עולם בכלום יחד – הם דווקא מתחברים ב"ח, גם כמו "יום השמיני". אחר כך אפשר לעשות "ופרצת" ולהפיץ את החסידות בכל ארבע רוחות העולם, כידוע הביאור של הרבי הקודם על כוונת "אחד"^{סג}, ש"ה היא שרש הנשמה שלי ב"אלופו של עולם", ה"ח היא איך שהנשמה שלי ירדה דרך כל הרקיעים והגיעה לארץ ו"ד היא השליחות שלי, להפיץ את אור ה' בכל ד רוחות העולם. זו כוונה ממש הכי טובה – אפשר לומר – כאשר אומרים "אחד" אליבא דנפשיה, א"ח"ד.

סד ויקרא ו, י.

סה לוח "היום יום" כ"כ"א אדר ב'.

סו פסחים עב, א; מגילה ז, ב; כתובות כב, ב.

סז תקו"ז ע (קכט, איב).

סח ראה הקדמת בני המחבר לשו"ע אדה"ז.

סט אג"ק מוהרי"צ ח"ט עמ' נג אגרת ב'תתכב. וראה

הנסמן בסה"ש תש"ו עמ' 404 הערה 1.

ס ב"ק ז, א; זהר ח"ב ס, א. ובכ"מ.

סא סמ"ק סימן ב; הובא בב"א ו"ח סימן סא.

סב קהלת א, ט.

סג סה"מ תר"צ ד"ה "כל המאריך באחד".

ורק אתה מסוגל לעשות – הוא לכבות את ה"לא", לבטל את ההתנגדות לכל עצם הבשורה של הבעל שם טוב, הקליפה שעומדת מול הבשורה של הבעל שם טוב, תורת החסידות, היא בעצם גילוי נשיאת ההפכים^א – הסוד של ה"שמים" שהזכרנו. שוב, זו לא קליפה של גוים, זו קליפה של "זדים ביד עוסקי תורתך"^ב שהפירוש בחסידות^ג שהזדים הם יהודים – היהודים המתנגדים. "זדים ביד עוסקי תורתך" – כאן ה"עוסקי תורתך" הם החסידים, הבעל שם טוב ותלמידי הבעל שם טוב.

אם מתבוננים, השליחויות השונות של המגיד לאדמו"ר הזקן שייכות לשלשת העמודים עליהם העולם עומד^ד: עשית כתב סת"ם וחיבור שו"ע שייכים לעמוד התורה (כתב סת"ם לתורה שבכתב וחיבור שו"ע לתורה שבעל פה); בירור נוסח התפלה לעמוד העבודה; שליחות הקירוב של "לא תכבה" לעמוד גמילות חסדים. בכלל, כל שליחות היא במגמה של גמילות חסדים מתוך אהבת ישראל (שעל כן התורה "תחלתה גמילות חסדים וסופה גמילות חסדים"^ה) והיא בעצמה בגימטריא **גמילות חסדים**). אמרנו ששליחות שייכת להשתלשלות הכתרים זה מזה – הכתר הראשון שמתלבש כדי לפעול הוא כתר דאריך שבתוכו מלובש החסד דעתיק^ו, כך שהמניע הפנימי של כל השתלשלות הכתרים הוא חסד. אכן, הכח של אדמו"ר הזקן לפעול את השליחות שלו הוא כח התורה (כמקובל שאת אהבת התורה שלו הנחיל הרב המגיד דווקא לאדמו"ר הזקן^ז) – בכח התורה העצום

מסוגל לעשות, ואלה הוראות מפורשות מהרב המגיד לאדמו"ר הזקן. אבל הסיפור הזה מגלה מה עומד מאחורי כל ההוראות האלה.

שליחות אדה"ז: בטול אש ההתנגדות

מה הוא הסביר לו? אחרי הקדמה על האש שמצוה להביא מן ההדיוט והאש שיורדת מלמעלה הוא הסביר את האש מלמטה: ומצות עשה להבעיר אש על המזבח, מזבח הוא "אדם כי יקריב מכס", וההקרבה עצמה אינה מספקת, וצריכים להבעיר אש על הקרבן אשר מכס, ואש זה – לא תכבה, שהיא מכבה את ה"לא"...

ויאמר... אתה תלמידי הנך נצרך להאש תמיד, לפי שעליך הוטל לכבות ל'א' (של המנגדים) גדול. אתה תכבה את ה'לא' והש"ית יהפוך את ה'לא' ל'כן'.

אם כן, מהו עצם השליחות? הוא ראה באדמו"ר הזקן את הכח, היכולת, לכבות את ה"לא", לכבות את קליפת ההתנגדות, למחות את עמלק.

מה אז היתה הקליפה הזו? הטלת הספק עמלק בגילוי אור החסידות. אז היתה ההתנגדות החריפה ביותר נגד תורת הבעל שם טוב והמגיד והחסידות – לא לתת לדבר הזה להתפשט ולכבוש את העולם היהודי, "לא", "לא" היינו התנגדות. כל שליח שלא חווה את ההתנגדות הוא כנראה לא במקום הנכון, נפשית. אצל כל אחד שעושה משהו טוב בחיים חייב להיות "לא". אנחנו מאמינים שכאשר "פוצו מעינותיך חוצה" אז "קאתי מר"^ח, כמו שאמר המשיח לבעל שם טוב – והגילוי הזה עורר אז את ההתנגדות הכי קשה. לכל אחד יש שליחות, זה ראש מוסד כזה, זה ראש מוסד אחר, אחד מפיץ כזה, אחד מפיץ כזה, וכאן הוא אומר לאדמו"ר הזקן: אתה, תלמידי היקר, התפקיד שלך, השליחות שלך והענין שלך – מה שאתה

א עא וראה עוד **אשא עיני** מאמר "שלושה חושים" פ"ד, ובכ"מ. עב נוסח "ועל הנסים" לחנוכה.

עג לקו"ש ח"ל שיחה ב' לחנוכה (משיחת ש"פ מקץ תשל"ב).

עד אבות פ"א מ"ב. וראה מגלה עמוקות ויצא ד"ה ויצא צירופי אותיות, ובכ"מ.

עה סוטה יד, א.

עו ע"ח שי"א (המלכים) פ"ח; שי"ג (א"א) פ"ה. ובכ"מ.

עז ראה גם סה"מ תשי"א עמ' 66 (ובכ"מ), ונתבאר

בשיעורי שש"פ השתא.

ע ראה אגרת הבעש"ט – כש"ט (קה"ת) אות א.

איזה גילוי של שמים, הסתכלות בשמים – אבל העיקר הוא אש מן ההדיוט, על המזבח החיצון. זו התלהבות טבעית – אש היא חמימות, חיות מורגשת, לא האש של הקטרת, שהיא משהו מאד פנימי ורוחני, עצם השמים.

רש"י על הפסוק כאן מביא, בפשוטו של מקרא, דרשה חשובה של חז"ל^{פג}. מהי "אש תמיד"? האש שנאמר בה "תמיד" – באיזו אש נאמר תמיד? אש המנורה (והרמז: אש בגימטריא **מנורה**), בה כתוב "להעלת נר תמיד"^{פד}. המנורה היא בפנים, סמוך למזבח הפנימי, לכן נראה יותר הגיוני להדליק אותה מהמזבח הפנימי – אבל לא! צריך להביא את האש להדלקת המנורה מהמזבח החיצוני, מחיצוניות הלב.

מנורה היא גם לימוד תורה^{פה}. מהו המזבח החיצוני? התעסקות בהעלאת הארץ, העלאת הניצוצות הטמונים וכבושים בתוך הדצ"ח, דומם-צומח-חי, על ידי הקרבנות הגשמיים, הבהמות שמקריבים על גבי המזבח החיצון. האש שמה היא ה"אש מן ההדיוט". כאשר זוכים לשלמות האש מן ההדיוט, השלמות של שבעת ימי המילואים, זוכים ל"ותצא אש מלפני הוי"^{פז}. את כל זה המגיד מסביר לאדמו"ר הזקן – בשביל לכבות את ה"לא", השליחות שלך, אתה צריך גם את האש וגם את המזבח.

שוב, מהו המזבח? אמרנו שמזבח כאן הוא חיצוניות הלב, ההתלהבות של חיצוניות הלב, אבל עצם המזבח הוא לשון זבח. מזבח הוא קיום של "אדם כי יקריב מכם" לפי הביאור הפנימי, שלא כתוב 'אדם מכם כי יקריב' אלא "אדם כי יקריב – מכם", שההקרבה צריכה להיות "מכם", מהאדם עצמו. ההמשך, המפרט את סוגי הקרבנות מן הבהמה (ולא מן האדם, לכאורה), מלמד שאצל כל אחד ההקרבה צריכה

שלו הוא משתמש גם כדי לחדש ולפסוק הלכה בטעמה, גם כדי לברר את נוסח התפלה והוא שנותן לו את הכח המיוחד, בעולם למדני-מתנגדי, לכבות את ה"לא" ולקרב את כולם לתורת החסידות.

מזבח ואש – הקרבה והתלהבות

איך אתה תכבה את ה"לא", "לא תכבה"? על ידי "אש תמיד תוקד על המזבח". מוסברות כאן שתי נקודות חשובות, שני עמודי התווך של להיות פעיל ושליח – אחד הוא "מזבח" והשני הוא "אש". והרמז: **מזבח** ועוד **אש** שוה **משיח**! **משיח** הוא-הוא **שליח** עם כוחות הנפש, כמו שאמר הרבי^{פח}. אולי אפילו הרבי לקח זאת מהסיפור של חקיקת השליחות י פעמים ב"י כוחות הנפש של השליח, אדמו"ר הזקן.

קודם כל צריך "מזבח". כתוב^{פט} ש"מזבח" הוא הלב של היהודי, אבל בלב יש גם חיצוניות הלב, שהיא יחסית הארץ של הלב, ויש את פנימיות הלב, השמים של הלב – חיצוניות הלב היא מזבח הנחושת, המזבח החיצון, ופנימיות הלב, עצם הרעותא דלבא של הנפש האלקית^{פז}, היא המזבח הפנימי, מזבח הזהב. כלומר, לכל אחד בלב יש נחשת בחוץ וזהב בפנים, אבל ה"אש תמיד" של האתערותא דלתתא, אש מן ההדיוט, היא דווקא על המזבח החיצון. זו לא האש של הקטרת, לשון "בחד קטירא אתקטרנא ביה בקודשא בריך הוא"^{פז}, "ביה אחידא ביה להיטא"^{פז}. האש הזו היא ההתלהבות הטבעית של יהודי ללמוד תורה ולקיים מצוה – יש לו התלהבות, חיות, חמימות טבעית, לעשות את רצון ה'. האש הזו היא גם כי הוא מאמין, יש איזה גילוי של אתערותא דלעילא לפני האתערותא דלתתא, כדי לעורר את האתערותא דלתתא,

עח שיחת ש"פ שלח תש"נ (התוועדויות ח"ג עמ' 359-361).

עט לקו"ת סוכות ושמע"צ עח, ד ובכ"ד.

פ לקו"ת כי תצא לה, ד; כי תבוא מא, ד. ובכ"מ.

פא זהר ח"ג רפח, א.

פב שם רצב, א.

פג יומא מה, ב.

פד שמות כז, כ. ויקרא כד, ב.

פה ראה גם העמק דבר על שמות כה, לא, ובכ"מ. וראה

ב"ב כה, ב.

פו ויקרא ט, כד.

צריכה להיות תמידית – גם כשאתה בשבת וגם כשאתה בטומאה.

מהי שבת? ענג של השגה אלקית, שאתה מובדל ומופרש מהעולם לגמרי, שכולך בשמים עכשיו, שבת – גם אז צריך התלהבות חיצונית, חמימות וחיות בעבודת ה' שלך, "אפילו בשבת". ומהי טומאה? כשאתה רחוק לגמרי, מרגיש מלוכלך וטמא ומאוס. גם במצב כזה צריך להתלהב לתת צדקה למישהו, ללמוד משנה אחת, לעשות משהו טוב. גם במצב של טומאה עושים דברים טובים, "אפילו בטומאה".

התלהבות (848) בגימטריא "שבע יפול צדיק וקם",^{פז} גם כשנופלים וגם כשקמים צריך לשמור את ההתלהבות.

שוב, זהו מאמר חז"ל מאד חזק. צריך להיות "תמיד", כבר למעלה מהטבע, למעלה מהזמן, שהדבר לא נפסק. מי שיש לו את ה"אש תמיד" נמצא בדרגה של אחדות, "סדנא דארעא חד", בקדושה – זהו דבר טוב, כמו שאמרנו.

הפיכת ה"לא" ל"כן"

נחזור ונסכם: מהי שליחות? הקרבה בהתלהבות. צריך שני דברים מזבח ואש. צריך להיות רוצה ומוכן להקריב את עצמך, "אדם כי יקריב מכם קרבן להוי'", וההקרבה לא כפויה, לא מעושה, היא בכל החיות וכל החמימות – אז תצליח את דרכך. ככה אומר הרב המגיד לאדמו"ר הזקן – התפקיד שלך הוא ה"לא תכבה", וה"לא תכבה" הוא על ידי שאתה מביא את ה"אש מן ההדיוט" שלך באופן "תמיד", בלי הפסק, על גבי המזבח שלך, שהוא ההקרבה שלך, הקרבן שלך.

מהי האש מן השמים? הרי יש "אש תמיד" מלמטה. אתה תכבה את ה"לא" והקב"ה יתפוס את ה"לא" ל"כן" – על ידי האש מן ההדיוט תרד אש מן השמים, על ידי הרוח מלמטה תמשך הרוח מלמעלה, "רוח אייתי רוח ואמשיך רוח",

להיות לפי הבהמה שלו, יש אחד שהוא שור, אחד שהוא עז ואחד שהוא כבש. כלומר, צריך להקריב לה' לפי מהות הנפש הבהמית שלך, ה"ארץ" שלך, החיצונית שלך. זהו ביאור שתמיד כתוב^{פז} בשם אדמו"ר הזקן, אך יתכן ששמע אותו מהרב המגיד. ומהי האש על המזבח? ההתלהבות בה צריך להקריב.

עכשיו נגיע לעיקר הווארט של כל מה שדברנו עד עכשיו: אם רוצים להגדיר מהי שליחות אמתית ופעילות אמתית להביא משיח – שליחות היא הקרבה בהתלהבות, מזבח של אש שאתה מביא מעצמך מלמטה. המגיד אומר לאדמו"ר הזקן שהאש הזאת, ההתלהבות של ההקרבה, יכולה לכבות את ה"לא". הקרבה היא מסירות נפש, שאדם מקריב את עצמו הוא יכול להתגאות ח"ו, יכול כל מיני דברים, אבל הווארט שהקרבה בלי התלהבות לא שווה – במזבח צריך "אש תמיד".

ביום השני של "היום יום" כתוב שאדמו"ר הזקן נהג בעין טובה, כמשה רבינו, ואת מה שהוא קבל הוא נתן לכל החסידים וכל המקושרים – המגיד נתן לאדמו"ר הזקן את הכח של "אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה" ואדמו"ר הזקן חילק אותו וזיכה בו את כולם, את מי שהתמסר לכך, להיות שליח עם הקרבה עצמית ועם התלהבות וחיות חיצונית.

"אפילו בשבת, אפילו בטומאה"

עוד נקודה: ההתלהבות, שהיא האש, צריכה להיות "אש תמיד" – אסור שהיא תפסק, אף פעם, בשום מצב. כלומר, גם במצבים פנימיים קשים ובעייתיים. יש עוד מאמר חז"ל בירושלמי^{פח}, שגם יש עליו שיחה^{פז}, "אפילו בשבת, אפילו בטומאה". האש, ההתלהבות,

פז ראה סה"מ ה'תש"א ד"ה "ושאבתם מים בששון"; קונטרס לימוד החסידות פ"ב; לקו"ת ויקרא ד"ה "אדם כי יקריב".

פח יומא פ"ד ה"ו.

פס לקו"ש ח"א פרשת צו (משיחת פורים תשי"ד).

לעשות מה"לא" אין – הוא יכול לכבות אותנו, לכבות את האש, את כח ההתפשטות שלו. אבל בשביל להפוך אותו לאין, כדי להוות אותו מחדש כ"כן", צריך את שני השלבים של "אייתי רוח ואמשיך רוח", האיון וההמשכה מחדש.

מהם שלשת השלבים האלה? הכנעה – הבדלה^{צא} המתקה^{צב}, חש-מל-מל. חש הוא שקט, להשתיק – להשתיק את ה"לא", שלא יתנגד. לשם כך צריך אצלי הכנעה – אני צריך להיות בהכנעה, אדמו"ר הזקן צריך להיות בהכנעה, זו השליחות שלו. אחר כך צריך לאיין את ה"לא" לגמרי, כאמצעי להוות אותו מחדש. בסוף צריך לברוא אותו מחדש יש מאין כ"הרע כסא לטוב", שהרע הוא כבר רע, כבר חבר שלנו, "למען אחי ורעי"^{צג} (כמו שאומרים בפרק החדש של הרבי, בעוד כמה ימים). לשם כך צריך להמשיך את הרוח מלעילא ולעילא – זו כבר המתקה.

יש פה ממש תהליך של הכנעה-הבדלה-המתקה. הווארט הוא שגם כאשר נותנים שליחות צריך לתת אותה מתוך תודעה שהשליח צריך להיות בהכנעה. דווקא אז הוא זוכה לקבל גם כתר – כל השלוחים, מהבעל שם טוב והלאה, הם השתלשלות הכתרים זה מזה.

התלהבות בחיות כפולה

נסיים בגימטריא: "אש תמיד" היא התלהבות (848) ששורה פעמיים חיות (424). בכל התלהבות יש חיות כפולה, פעמיים חיות. חיות היא דפק החיים והדפק מורכב מתנועה כפולה, של "רצוא" מלמטה למעלה ו"שוב" מלמעלה למטה, בסוד הפסוק "והחיות רצוא ושוב"^{צד} – התלהבות דורשת חיות ב"רצוא" וחיות ב"שוב" (וללא איזון זה באים חלילה לחטא נדב ואביהוא, שהביאו "אש מן ההדיוט" בהתלהבות, אך היו ב"רצוא" ללא "שוב"^{צט}).

הרוח שלך תביא ותמשיך את הרוח מלעילא, להפוך את ה"לא" ל"כן". הכפל של "אייתי רוחא" ו"אמשיך רוחא", שתי מדרגות, אומר שגם בהפיכת ה"לא" ל"כן" יש שתי מדרגות. יש הפיכה של בטול, של הבדלה – ההתנגדות כבר נבדלת, אין לה שום תפיסה, שום יכולת להאחו ולהשפיע על הקדושה, ויש מדרגה שהיא התכל'ס, "אמשיך רוח", שה"לא" נעשה לגמרי "כן".

מהו "כן"? כמו ששרנו קודם, "כי ברבים היו עמדי"^{צא}, שגם חילי אבשלום התפללו לנצחון דוד המלך^{צב}. המתנגד, הלוחם בתוקף, הפך להיות מסור לענין. קראנו בפרק התנ"ך היומי במשלי "רב תבואות בכח שור"^{צג} – הוא הופך להיות עוזר לקדושה, הרע כסא לטוב, לתמוך בקדושה, זו התכל'ס. זו כבר הבטחה של המגיד – אתה תעשה את שלך, לכבות את ה"לא", והקב"ה יפוך את ה"לא" ל"כן".

יש גם רמו יפהפה, איך הופכים את ה"לא" ל"כן"? איך משה רבינו פועל את הסוד של "לא" כן עבדי משה"^{צג}? כמה צריך להוסיף ל"לא" כדי שיהיה "כן"? "הוי אחד", טל. זהו ה"סדנא דארעא" של עצם האלקות, שהכל אלקות, כמו שלמדנו לאחרונה^{צה} שהמשל הופך לנמשל ממש. האש שיורדת מלמעלה היא האש שהופכת את ה"לא" ל"כן", הפעולה של ה'.

הכנעה-הבדלה-המתקה ביחס להתנגדות

שוב, יש שלש מדרגות: כיבוי ה"לא" בעבודה שלנו; איון ה"לא" של ה' – ולא רק כיבוי שלו – כשלב אמצעי כדי להפוך אותו; הפיכת ה"לא" ל"כן". כדי לחדש משהו יש מאין קודם הוא צריך להיות אין. אדמו"ר הזקן לא יכול

צא תהלים נה, יט.

צב ירושלמי סוטה פ"א ה"ח.

צג משלי י"ד, ד.

צד במדבר י"ב, ז.

צה שיעור שבת ויקרא השתא – נדפס בגליון צו'פסח.

צו כש"ט (קה"ת) אות כח.

צז תהלים קכב, ח.

צח יחזקאל א, י"ד.

צט ראה באורך ד"ה "כה אמר הוי"ו" תרמ"ט פ"ג ובכ"ד.

יהיו עם בני, חיי ומזוני וכולהו רויחי, שיוכלו לקיים את השליחות בשמחה ולחבק את כולם מתוך הקרבה אישית של "בכל מאדך", אבל בהתלהבות חיצונית, בהרבה חיות. לחיים לחיים.

לחיים לחיים, שיהיה נס, נסי נסים של חדש ניסן, שכל אחד יראה בחיים הפרטיים שלו נסי נסים, בכל הענינים של הארץ שלו, הגשמיים שלו. ה' רוצה, והמשלח־הרבי רוצה, שכולם

הלומד על מְנַת לַעֲשׂוֹת | צידה לדרך

- ◆ שליח ר"ת חסיד־ירא שמים־למדן.
- ◆ שליח הוא חיל מלמטה למעלה (למפרע) ו־ש מלמעלה למטה.
- ◆ האחריות של שליח אמתי מתרחבת תמיד, כמו חיל העולה בדרגה.
- ◆ ראשית תודעת השליח היא יראת־שמים – התפעלות ביחס לתחושת הנוכחות של השמים.
- ◆ המדע טוען היום ש"סדנא דארעא חד הוא", ובעצם הכל "ארץ", וראשית התיקון היא התודעה ש"יש שמים!" שונים ונבדלים.
- ◆ "שמים" היינו התחדשות ואילו ב"ארץ" הכל ישן וקבוע.
- ◆ תיקון אי־התחדשות ב"ארץ" הוא סוד "אני הוי' לא שניתי" וההכרה שהכל אלקות.
- ◆ ללא מחית עמלק המחשבה שהכל אלקות עלולה ליפול לכפירה של שפינוזה.
- ◆ הסתכלות בשמים מחזקת את האמונה, מעוררת יראה ובסוף מביאה לאהבה־משיכה.
- ◆ תודעת "שמים" מתבטאת בלימוד "תורה מן השמים".
- ◆ קבלת שליחות היא קבלת כתר – כשהאדם פועל ככל שביכולתו בכחו הוא זוכה לכתר של שליחות.
- ◆ שליחות היא בסוד "השתלשלות הכתרים זה מזה" – כל שליח קשור בגלוי למשלח הראשון.
- ◆ שליח אמתי זוכה ל"מועט מחזיק את המרובה" – בעבודתו המוגבלת, אך המסורה עד פריצת־הגבולות של עצמו, מתגלה בלי־גבול.
- ◆ תודעת שמים היא תודעה של נשיאת הפכים.
- ◆ עיקר שליחות אדמו"ר הזקן הוא כיבוי ההתנגדות.
- ◆ "אש תמיד תוקד על המזבח" – את השליחות יש לעשות בהקרבה (מזבח) והתלהבות (אש) המתגלות גם בחיצוניות הלב (מזבח החיצון).
- ◆ ההתלהבות צריכה להופיע תמיד, גם בזמני גדלות וגם בזמני נפילה – "אפילו בשבת, אפילו בטומאה".
- ◆ תכליתה של כל שליחות היא גמילות חסדים אך כח השליחות נובע מהתורה.
- ◆ סדר העבודה הוא כיבוי ה"לא" (הכנעה) בעבודה מלמטה; הבאת רוח מלמעלה של איון ה"לא" כהכנה להפיכת־חידושו (הבדלה); המשכת רוח מלמעלה שהופכת את ה"לא" ל"כן".
- ◆ התלהבות היא חיות כפולה – חיות ב"רצוא" וחיות ב"שוב".

שיעור

מענה לשאלה על חינוך בגיל ההתבגרות

חינוך לקדושה

קיצור מהלך השיעור

לאחרונה הגיעה לרב – שוב – שאלה שנוגעת לרבים הנבוכים בסוגיא הרגישה של **חינוך לקדושה** בגיל ההתבגרות. מענה הרב התארך מעבר למדור המענות ולחשיבותו הוא קובע ברכה לעצמו בתוכנו ובסגנונו. זהו מאמר קצר ויסודי המשרטט **יחס מאוזן ושלם** לנושא, תוך תהליך **תיקון נפשי** בדרכי החסידות.

"גדר ערוה"

צדיקים לימדו^א שיסוד הקדושה הוא בראשית פרשת קדושים – "קדשים תהיו כי קדוש אני הוי' אלהיכם"^ב (ופרשו חז"ל "קדושתו למעלה מקדושתכם"^ג – קדושתכם נובעת מקדושתו). על "קדשים תהיו" כותב רש"י "הוּו פרושים מן העריות ומן העברה, שכל מקום שאתה מוצא גדר ערוה אתה מוצא קדושה" (במשכיל לדוד על רש"י מפרש ש"עריות" היינו איסורי עריות דאורייתא ו"עברה" היינו איסורי עריות מדרבנן, עיי"ש, אך יש לפרש גם ש"עריות" היינו איסורי ערוה ממש ואילו "עברה" היינו זרע לבטלה,

לרב שליט"א שלום וברכה,

ברוך ה', בננו הבכור הגיע לגיל ההתבגרות ואנחנו נבוכים בשאלה מה הדרך הנכונה על פי החסידות לחנך אותו לשמירת וקדושת הברית. היינו רוצים לעזור לו, עד כמה שאפשר כהורים, 'לעשות סדר בראש' ביחס לקדושת הברית ולעזור לו להתמודד עם היצרים החזקים בגיל הזה. נשמח להדרכה אם ומה אנחנו יכולים לעשות בענין.

אציין שהשאלה הזו פוגשת אותנו גם בתפקידים החינוכיים שלנו – עם בנים (בתפקיד שלי) ועם בנות (בתפקיד של אשתי), ובטח יש בה תועלת לרבים. תודה מראש!

א ראה גם שיעור י' אב ס"ז (בחלק היסוד).
 ב ויקרא יט, ב. ורמז: "קדשים תהיו כי קדוש אני הוי' אלהיכם" עולה חן פעמים הוי' – יסוד החנוך (חן הוי', כנודע).
 ג בראשית רבה צב, ב; ויקרא רבה כד, ט.

נערך ממענה הרב ע"י איתיאל גלעד. כ"ח ניסן תשפ"ג – מענה הרב.

על המחנך

להגדיר היטב
מה מותר ומה
אסור בנושא של
קדושת הברית
ופגם הברית
על פי תורתנו
הקדושה

כרמוז גם בכך ש"עברה"
בגימטריא "זרע").

מכאן נלמד שעל
המחנך להגדיר היטב מה
מותר ומה אסור בנושא
של קדושת הברית ופגם
הברית על פי תורתנו
הקדושה (וצריך לדעת
שהגדר הוא בעצם גזרת
הכתוב – גדר־גזר הם שני
שרשים מתחלפים בלשון הקדש – שאף על
פי שיש לו טעם מובן של שמירה על בריאות
האדם בגוף ובנפש, כמו שכותב הרמב"ם בהלכות
דעות¹, הוא בעצם בגדר חק ללא טעם מובן
בשכל אנושי).

כאשר מגדירים היטב גם מגבילים את
כח העברה מלהתפשט –
לפשות לאזורים בנפש
שאינם אמורים להיות
קשורים לענין כלל (זרע –
צרע הם שני שרשים
מתחלפים בלשון הקדש,
כפי שרואים גם בסמיכות
הפרשיות תזריע־מצורע,
ופשיון הוא סימן טומאה
בנגע צרעת, ודוק).

זאת אומרת שצריך
לנהוג בנושא בסוד
החשמל ("עתים חשות,

עתים ממללות"²) – לדעת מתי לשתוק ומתי
לדבר. יש זמנים בהם יש לשתוק בנושא, כאלו
להתעלם ממנו – כעת הוא איננו נוגע לנו, עלינו
להתרכז כעת ב"קום עשה" בלימוד התורה וקיום
המצוות מתוך שמחה במנוחת הנפש. ויש זמנים
בהם יש לדבר – להגדיר־להגביל היטב כדי
לדעת להזהר מן האסור הפוגם בנפש. כך ניתן

לבנות יחס מאוזן, בו מה שצריך להאמר נאמר
בבירור, אך החיים אינם סובבים כולם סביב
נושא שמירת הברית ו'פחד' מפגמו (וכידוע בדרך
חב"ד שעיקר ההתמודדות עם פגם הברית הוא
בדרך של הסח הדעת מכל הנושא³).

וביתר פירוט: התחושה הנפשית ביחס לפגם
הברית, נושא מאד 'רגשי', היא "דאגה בלב
איש"⁴ (בגימטריא משיח, כידוע⁵, היינו שפגם
הברית נוגע לניצוץ משיח שבכל אחד, היחידה
שבנפש⁶, השלמות העצמית כמבואר בדברי הרבי
הרש"ב⁷). "דאגה בלב איש – וְיִשְׁחַנְהוּ [גם לשון
משיח הנ"ל]", דהיינו ישפילנה, ופרשו חז"ל⁸
"ישיחנה [מדעתו]" ו"ישיחנה [לאחרים]", בסדר
של הכנעה־הבדלה־המתקה⁹, כנודע¹⁰. ראשית,
על ההורה־המחנך בעצמו להיות בשפלות,
בהכנעה, כך שכל הנושא הזה לא יוציא אותו
מדעתו' – רק מתוך שקט נפשי פנימי, הבא
מתוך שפלות והכנעה, יוכל המחנך להדריך גם
את המחונך ליחס שקט ולא 'מבוהל' לענין.
הרגעת־השפלת ה"דאגה בלב איש" המבהילה
מאפשרת לו להרגיע גם את המחונך, כנ"ל,
ובפרט מרגיעה אצל המחנך את הדחף הגדול
'לשפוך' את מה שיש לו לומר בנושא ומאפשרת
לו ויסות נכון בין ה"עת לחשות ועת לדבר"¹¹.
אז הוא יוכל בעצמו להסיח את דעתו, ולומר
למחונך להסיח את דעתו, ואחר כך גם ידע
לזהות את ה"עת רצון" המתאימה לדבר וידע

1 ראה אג"ק ח"ט אגרת ב'תרמב.

2 ראה שו"ת צ"צ שער מילואים סימן סב.

3 משלי יב, כה.

4 להפוך את החשך לאור פ"י; קומי אורי מאמר
"מהתבודדות להתגלות". ובכ"מ.

5 מאור עינים פרשות שמות ופינחס בשם הבעש"ט.

6 ע"ח ש"ג (סדר אצילות) פ"ב. ראה ספר הליקוטים
משפטים פכ"א; סוד ה' ליראיו, תפלה קודם הלמוד פ"ו
הערה ל.

7 יב תורת שלום אור לכ"א כסלו תער"ג. ראה מחול הכרמים
ח"ב פ"ט (עמ' קה).

8 יומא מב, ב.

9 כש"ט (קה"ת) אות כח.

10 ראה באורך להפוך את החושך לאור פ"ג.

11 טז קהלת ג, ז.

ד פ"ד ה"ט.

ה חגיגה יג, ב.

ביחס לנערה

שהגיעה לגיל

ההתבגרות

וקבלה מחזור, יש

להסביר בפשטות

שזהו "דרך נשים"

שה' יתברך טבע

בטבע האשה

על מנת שתזכה

להרבה ילדים

וכן עם המצוה השניה, ברית מילה (ראה גם בדרך מצותיך¹²). וביחס לנערה שהגיעה לגיל ההתבגרות וקבלה מחזור, יש להסביר בפשטות שזהו "דרך נשים"^{כב} שה' יתברך טבע בטבע האשה על מנת שתזכה להרבה ילדים – "כל אשה שדמיה מרובים בניה מרובים"^{כט}. ולפי הרמז: "דרך נשים" עולה **יב** פעמים **בן** – על ידי "דרך נשים" היא תזכה להוליד **יב** בנים, כמו **יב** שבטי י"ה ("דרך נשים" נאמר בפירוש ברחל אמנו, וכידוע^ל שעל פי סוד כל **יב** בני יעקב אבינו הם בני רחל אמנו המבכה על בניה^{לא}, כל שבטי עם ישראל, שכולם נולדו מכחה, דהיינו מכח האהבה שבינה ליעקב אבינו).

"הרע כסא לטוב"

ועוד רמז חשוב לענייננו: כותב המקובל רבי אברהם אבולעפיא ז"ל^{לב} שסוד שם המיוחד, **י-ה-ו-ה**, הוא ר"ת **יצר הטוב ויצר הרע (יצר הטוב ויצר הרע עולה גדר ערוה קדושה^{לג}**, "כל מקום שאתה מוצא גדר ערוה אתה מוצא קדושה", כנ"ל). נמצא רמז ש**יצר הטוב** הוא סוד אותיות **יה** של שם הוי' ב"ה, "הנסתרות להוי' אלהינו", ואילו **ויצר הרע** (ביזו החיבור **ליצר הטוב**, כדלקמן) הוא סוד אותיות **זה**, "והנגלת

מה לומר (כמובן, כאשר נדרש "לאפרושי מאיסורא"¹⁷ באופן מידי צריך לדבר באופן גלוי, עוד לפני כל התהליך הנ"ל, אך גם אז לא בבהלה ומתוך ישוב-הדעת).

התייחסות תורנית

בכלל, כל ההתייחסות לענין צריכה להיות תורנית:

יש ללמוד עם הנער שהגיע לגיל ההתבגרות את הפסוקים בתורה המדברים בפירוש בענין

– חטא ער ואונן¹⁸ וגם דיני בעל קרי בפרשת מצורע¹⁹ (הבאה לפני פרשות אחרי-קדושים מהן נלמד גדר הקדושה), מתוך הדגשה שאין שום חטא בראית קרי לאונס (ואדרבה, היא סך הכל הפרשת פסולת, כמבואר בספה"ק²⁰) – את הסימן הנוגע לענין בקיצור שלחן ערוך²¹, ואת הקטעים הנוגעים לענין בספר התניא²².

גם צריך לעודד את הנער במה שכותב הרבי הרש"ב²³ שמי אין לו חוש (מתוך נסיון אישי) בפגם הברית אין לו חוש בחסידות (והרי עיקר התיקון של פגם הברית הוא ההתעמקות בתורת החסידות²⁴, בנוסף להתמסרות ללימוד והתעמקות בתורה בכלל, על כל רבדיה, שכולה "אילת אהבים ויעלת חן גו"²⁵, כידוע בדברי הרמב"ם²⁶).

כמובן, צריך לקשר את כל הנושא עם המצוה הראשונה בתורה, "מצוה רבה"^{כה}, "פרו ורבו"^{כו},

כד בו שתי המצוות הראשונות בספר הן פרו ורבו וברית מילה.

כח בראשית לא, לה.

כט כתובות י, ב.

ל ראה עץ הדעת טוב פרשת ויחי: "ומן הראוי שתקבר שם לאה שהיו לה ששה בנים אלא מלמד שכל י"ב שבטים בניה של רחל נקראים."

לא ירמיה לא, יד.

לב מפתח הספירות פרשת כי תצא; סתרי תורה חלק שלישי סוד ד; אור השכל ח"ח; חיי הנפש ח"ב, ובכ"ד.

לג אותו מספר – 903 – הוא המשולש של **מב**, סוד שם **מב** בו נברא העולם, וכן עולה ז"פ "הוי' הוא האלהים" (דברים ד, לה ובעוד וי"פ בתנ"ך – ז"פ "הוי' הוא האלהים"!),

כפי שמכריזים בסיום תפלת "נעילה" של היום הקדוש.

יז שבת מ, ב.

יח בראשית לח, ו, י.

יט ויקרא טו, טז.

כ ראה שבילי אמונה נתיב רביעי שביל שלישי. שיחות הר"ן קמא (נדפס גם בהקדמה לתקון הכללי).

כא סימן קנא.

כב סופ"ז; פכ"ט (לו, ב); אגרת התשובה סופ"א, פ"ג, פ"ד.

כג משלי ה, יט. עירובין נד, ב.

כד הלכות איסורי ביאה פכ"א הי"ט ופכ"ב הכ"א.

כה תוספות פסחים פח, ב ד"ה "כופין לשבת"; גיטין לח, א ד"ה "כל המשחרר".

כו בראשית א, כח.

באופן גלוי עלינו
לחנך את בנינו
בעיקר להזהר
מפיתוי היצר הרע,
אך הוא תוך כדי
הידיעה האמונה
- שיחסית
נסתרת בינתיים
- שתכלית אותו
היצר הרע הוא
להיות כסא לטוב

יסוד הצניעות

וכהערת סיום, חשוב לציין שהחינוך בנושא מתחיל עוד הרבה לפני גיל ההתבגרות: לילדים גדולים מגידים בפירוש את האיסור, 'זה אסור לעשות', אך לילדים קטנים נוהגים לומר 'זה לא צנוע'. כלומר, הכל מתחיל מהחדרת המושג צניעות בנפש הילד, עוד לפני שהוא מבין אותו בדיוק, שהרי שרש הצניעות הוא באמונה הפשוטה שבנפש, הכח הפנימי של רישא דלא ידע ולא אתידע, הנקרא 'צניעותא' (והוא סוד "כתר כל הכתרים", ר"ת ככה^{מב}, 'למה זה לא צנוע? ככה!'). הצניעות היא יסוד החינוך, יסוד התיקון והתשובה (כרמו הידוע^{מג} של הרבי ר' זושא מאניפולי שהמלה **תשובה** רומזת לחמשה פסוקים של עבודת התשובה, כשחותם הכל הוא "הצנע לכת וגו'"^{מד}), וכמובן היסוד לתיקון העתידי השלם של קדושת הברית בין בני זוג, כאשר "הדר מצוה צניעות"^{מה}.

בעצם, כל חינוך הילדים תלוי בהתנהגותם של ההורים עצמם – הצניעות וקדושת הברית של ההורים הן הדבר העיקרי שמשפיע בפנימיות על חינוך הילדים לקדושת הברית. כלומר, עוד לפני התהליך ה'פרטי' של חש-מל-מל בחינוך בגיל ההתבגרות יש כאן תהליך כללי של חש-מל-מל: צניעות ההורים היא בבחינת "חש", ללא כל דיבור, אלא רק כתחושה ב'אוויר' (סוד "אוויר של משיח"^{מו}) הפועלת על הילדים כמקיף (קרוב, ביחס למקיף הרחוק, וד"ל); חינוך לצניעות אצל ילדים קטנים הוא בחינת "מל"

לנו ולבנינו"^{נד}. כלומר, באופן גלוי עלינו לחנך את בנינו בעיקר להזהר מפיתוי היצר הרע, אך הוא תוך כדי הידיעה האמונה – שיחסית נסתרת בינתיים – שתכלית אותו היצר הרע הוא להיות כסא לטוב, כמו שלמד מורנו הבעל שם טוב ש"הרע כסא לטוב"^{נה} (והבעיה הפגם בו הם רק בהיותו מנותק

מתכליתו הטובה).

בכך, מיניה וביה, מוחים את זכר עמלק, הרוצה להפריד בין אותיות יה לאותיות וה בשם ה'^{טו}, שהרי אין השם שלם ואין הכסא שלם עד שימחה זרעו של עמלק^{טז} – שלמות השם (י"ה-ז"ה) ושלמות הכסא תלוים זה בזה, היינו סוד העלאת היצר הרע וחיבורו (בזו החיבור) ליצר הטוב להיות "הרע כסא לטוב".

עיקר ההעלאה והחיבור הוא בעתיד, כאשר יגדלו הנער או הנערה ויזכו להקים בית נאמן בישראל (באהבה), שאז "מצא אשה מצא טוב ויפק רצון [רעוא, לשון רע^{טז}] מה' הטוב"^{טט}, ויתקיים "אמרו צדיק כי טוב כי פרי מעלליהם [שעל ידי היצר הרע] יאכלו [בקדושה, בבנים ובני בני עוסקים בתורה ובחסידות]"^מ.

מא ביאר הגר"א לספרא דצניעותא בכ"מ. ראה שכניה ביניהם פ"ה; יין משמח ח"ה שער ה בתורה "שערי טבילה". מב כש"ט (קה"ת) אות קסג. ראה סוד ה' ליראוי שער "טעם הבריאה" אות ב (וביאורו בחסדי דוד הנאמנים ח"א עמ' 61); שער "תורת הוי" אות יא. ובכ"מ.

מג לוח "היום יום" ג' תשרי (וביאורו בימים ד"ח' תשרי). וראה יין משמח ח"ה שער שלישי בתורה "אחור וקדם צרתני"; התוועדות כ"ז טבת תשס"ח. ובכ"מ.

מד מיכה ו, ח.

מה מסכת דרך ארץ זוטא פ"ה. וראה באורך **שכינה ביניהם** פ"ח.

מו שיחת ש"פ תולדות תשנ"ב.

לד דברים כט, כח.

לה כש"ט (קה"ת) אותיות כו רע. ראה סוד הוי' ליראוי שער "הרע כסא לטוב". וראה גם אמונה ומודעות מאמר "עיקרי האמונה של פנימיות התורה" עמ' רה; תום ודעת מאמר "שני השעירים" הערה פא.

לו תו"א פה, ב. ובכ"מ.

לז ראה תנחומא תצא ט (הובא ברש"י שמות יז, טז). ובכ"מ.

לח ראה שעשועים יום יום פקודים יום הערה לו בביאור טוב לשונות בשער רע.

לט נוסח הכתובה, ע"פ משלי יח, כב.

מ ישעיה ג, י.

תחלתן בסופן וסופן בתחלתן"מ^ט ובסוד "אני ראשון ואני אחרון"מ^ח) – ובזכות הצניעות נזכה ליעוד העתידי של "נקבה תסובב גבר"מ^ט (גילוי אור אין סוף הסובב כל עלמין) ו"אשת חיל עטרת בעלה"^י.

מז ספר יצירה פ"א מ"ז.
מח ישעיה מד, ו.
מט ירמיה לא, כא.
נ משלי יב, ד.

מלשון ברית מילה – הבדלה־פרישות ללא ריבוי מילים והסברים, אלא רק אמירה 'זה לא צנוע'; חינוך ישיר לקדושה, באופן של "מל" מלשון דיבור, בגיל ההתבגרות (כאשר בו גופא יש תהליך של חש־מל־מל, ידיעה מתי להתעלם ומתי לדבר בפירוש, כנ"ל באריכות).

כמובן, מושג הצניעות קשור באופן עצמי לבנות – הראש העליון של הכתר העליון מתגלה בספירת המלכות דווקא (שהרי "נעוץ

הַלּוּמֵד עַל מִנַּת לַעֲשׂוֹת | צִידָה לְדֶרֶךְ

- ◆ ביחס לענין קדושת הברית יש לנהוג בסוד חש־מל – לדעת מתי לשתוק־להתעלם ומתי לדבר.
- ◆ "גדר ערוה" הוא הגדרה מדויקת של האסור ותכלית גם להגדיר את הנושא שלא יתפשט בנפש לתחומים שאינם נוגעים לו – אחרי ידיעת האסור יש 'להתעלם' מהנושא ולעסוק בשמחה ב"עשה טוב".
- ◆ יש לבנות בנפש יחס רגוע לנושא (מתוך הכנעה); להסיח את הדעת רוב הזמן (הבדלה); ולדבר על הענין באופן מתוקן ב"עת רצון" (המתקה).
- ◆ כאשר נדרשת פעולת "לאפרושי מאיסורא" מידית יש לדבר באופן ברור.
- ◆ כל ההתייחסות לנושא צריכה לבוא מתוך לימוד התורה.
- ◆ בראית קרי לאונסו אין שום חטא!
- ◆ מי שאין לו 'חוש' בפגם הברית – אין לו 'חוש' בחסידות.
- ◆ עיקר תיקון הברית הוא התעמקות בחסידות בפרט ובתורה בכלל – "אילת אהבים ויעלת חן".
- ◆ יש לקשור את קדושת הברית ואת "דרך נשים" ליעד עתידי של קיום מצות "פרו ורבו".
- ◆ בגלוי עיקר החינוך בגיל ההתבגרות הוא לשמירה מהיצר הרע אך עליו צריכה לחפוף אמונה־מודעות נסותרת ביחס לתכלית תיקונו העתידי.
- ◆ מחית זרע עמלק היא בחיבור זה עם י־ה – יצר הטוב ויצר הרע – שמתקיים בנישואין.
- ◆ יסוד החינוך לקדושה של ילדים מתבגרים הוא בחינוך לצניעות של ילדים קטנים ועוד קודם לכן בצניעות ובקדושה בקשר בין ההורים.

פרקי אבות

פרק ג', חשנה ט'

מעשיו מרובין

רַבִּי חֲנִינָא בֶן הוֹסָא אָמַר, כּל שְׂרָאָת
חֲטָאוּ קוֹדְמַת לְחַכְמָתוֹ, חֲכָמָתוֹ
מִתְקַיְמָת. וְכַל שְׂחַכְמָתוֹ קוֹדְמַת לְיִרְאָת
חֲטָאוּ, אִין חֲכָמָתוֹ מִתְקַיְמָת. הוּא הָיָה
אָמַר, כּל שְׂפִמְעֵשִׂיו מְרַבִּין מִחַכְמָתוֹ,
חֲכָמָתוֹ מִתְקַיְמָת. וְכַל שְׂחַכְמָתוֹ מְרַבֵּה
מִמְעֵשִׂיו, אִין חֲכָמָתוֹ מִתְקַיְמָת.

"יראת חטאו" היינו זהירות במצוות לא תעשה, ו"מעשיו" היינו זריזות במצוות עשה (ברטנורה).

היחס בין חכמה למעשה קשור להבדל בין 'עולם התהו' ל'עולם התיקון'. בעולם התהו היו אורות מרובים וכלים מועטים, ולכן אירעה בו 'שבירת הכלים', כשהכלים המועטים לא הכילו את האורות המרובים. אך בעולם התיקון יש אורות מועטים וכלים מרובים ולכן הוא יציב וקיים. החכמה היא אור והמעשים הם כלים, ודווקא כאשר מעשיו מרובין אז חכמתו מתקיימת!

אורות = תריג (= חכמה במילוי, חית כף מס הי) — תריג"ג מצוות התורה, עשה ולא תעשה, בכל מצוה יש אור של חכמת התורה. אך יש להבין, כיצד הכלים של מעשה המצוות מרובים מהאורות? הרי בכל מצוה יש אור תורה ונמצא שהתורה קודמת ומרובה!

אלא שהמעשים מרובים כשהאדם עושה במדת חסידות ובהידור מצוה לפנים משורת הדין. יראת חטאו היינו הזהירות לשמור את מצוות התורה, אך כל עוד עושה מה שמוטל עליו לפי הדין הרי אין כאן תוספת, לכן "יראת חטאו קודמת לחכמתו" אך לא מרובה. אבל במצוות עשה, במדת חסידות ולפנים משורת הדין אזי מעשיו מרובים מחכמתו, חכמת התורה מחייבת מעט והוא עושה הרבה, במיוחד בצדקה בה ניתן וראוי לתת יותר ויותר מהחיוב. החכמה קובעת שיעורים והגבלות, שיעורי תורה ושורת הדין (דין הנובע בשרשו מסוד הצמצום, ומתגלה ב'גבורה דעתיק'). אך המעשה המרובה לפנים משורת הדין מגיע ממקום עליון, "רב חסד" בלי שיעור כלל, גילוי אור אין סוף ממש (האור שלפני הצמצום, ומתגלה בחסד דעתיק).

גם בתחום הלא-תעשה יש מדת חסידות ולפנים משורות הדין — "קדש עצמך במותר לך", "פרישות מביאה לידי קדושה". אלא שהפרישות עצמה נובעת ממצוות עשה — "קדושים תהיו", "והתקדשתם והייתם קדושים"! ההנהגה בפועל היא לא תעשה, פרישות ואתכפיא, אך זהו חלק ממעשה הטוב, "מעשיו מרובין".

המעשה לפנים משורת הדין קשור במיוחד לעבודת התשובה, שכן כשאדם עושה תשובה עליו להרבות במעשים טובים בכלל ובעבודת הצדקה בפרט, ונמצא שעל ידי התשובה מתקיים "מעשיו מרובין מחכמתו", אורות מועטים וכלים מרובים כמו בעולם התיקון, והרי זהו עניינה של התשובה, לתקן את עולם התהו, מציאותו הקודמת שנשברה (וכביכול גם הקב"ה עשה תשובה על שבירת עולם התהו כשעשה את עולם התיקון). והרמז: **אורות כלים = תשובה**

קול שמחה

פרשת קדושים

לחזור לקדושה העצמית

מחפש אחר הקדושה ומוצא אותה. כמו שכתוב 'אם תבקשנה ככסף וכמטמונים תחפשנה', שכאן יש מטמון וצריך לחפור הלאה למצוא יותר ויותר בכל עת.

לחזור להיות ילד

כדי לקיים "קדושים תהיו" צריך לחזור להתחלה, כדברי הבית ישראל: קדושים תהיו בהוויתן תהיו, לראות להשאיר כקטן שנולד, ואם קלוקל לראות לתקן עצמו.

"איזהו חכם הרואה את הנולד" – הפירוש הפשוט הוא החכם רואה מה עתיד להיות. אדמו"ר הזקן מפרש על ההווה: החכם רואה את הבריאה מתהווה מהאין. וכאן מתפרש על העבר: לראות את עצמו כפי שנולד, קדוש וטהור. יש לזכור את הילדות, בהיותי תינוק של בית רבן, כמו שצריך להתפלל "על דעת זה התינוק". לזכור את ימי היניקה "כגמול עלי אמו". לזכור את ברית המילה. לזכור את הלידה. לזכור את השהות ברחם, נר דלוק על ראשי ואני עוסק בתורה. לזכור את ירידת הנשמה לגוף, ואף גלגולים קודמים (כמסופר על הרה"ק רמ"מ מויטבסק שהיה יודע מה שעבר ומה שיעבור על מי שבא לפניו, כל ממד הזמן). ועד לדברי הבעטליר הראשון של רבי נחמן שזכר את היותו אין. הבעש"ט היה שואל מי שבא אליו: מה אתה זוכר? הזכרון מעורר את הקדושה העצמית, "קדושים תהיו".

דָּבַר אֵל כָּל עַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם קְדוֹשִׁים תִּהְיוּ כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי הוּא' אֱלֹהֵיכֶם. וברש"י: מלמד שנאמרה פרשה זו בהקהל... קדושים תהיו, הוו פרושים מן העריות ומן העבירה, שכל מקום שאתה מוצא גדר ערוה אתה מוצא קדושה.

הפרשה נאמרה בהקהל, שייך ל'שנת הקהל' בה אנו עומדים, במיוחד הפסוק "קדושים תהיו" שהרי תכלית המצוות היא הקדושה, "אשר קדשנו במצוותינו". צדיקים היו מדריכים שראשית החנוך לקדושה היא בפסוק זה ובפירוש רש"י, והרמז: כל הפסוק עולה חן פעמים הוי', כאשר חן הוי' = חנוך.

הרבי ר' בונים אמר: קדושים תהיו, בהווייתן תהיו. ופירש בספר רמתים צופים: אלו דברי רש"י "כל מקום שאתה מוצא גדר ערוה אתה מוצא קדושה" – צריך רק למצוא, כיון שלכל אחד מישראל יש נשמה קדושה וטהורה, "נשמה שנתת בי טהורה היא", אלא שבצאתו לעולם 'נטפל בו' היצר הרע והקדושה אבדה. צריך לחפש ולמצוא, "יגעתי ומצאתי תאמין". זו כוונת הרבי ר' בונים: קדושים תהיו לא רק כציווי, אלא אתם קדושים בהווייתכם וצריך למצוא את הקדושה העצמית. "קדושים תהיו" – תהיו מי שאתם!

הקדושה היא אין סופית וכל פעם אפשר לחפור עוד ולמצוא עוד ועוד: ואיש הנלבב

נערך ע"י יוסף פלאי, מהתוועדות שבת פרשת תזו"מ תשפ"ג, לימוד בספר 'קול מבשר'.

"ויצאה והיתה"

הערות במסכת גיטין

השם והעצם

האשה לאה ובאמת שמה רחל – לדעת הצמח צדק זהו חסרון בלשמה ולדעת החולקים אין זה חסרון בלשמה.

לשיטת הצמח צדק, השם הוא הזיהוי העצמי של האדם, וכשהסופר טועה בשם הוא כעוקר את זיהוי הגוף: האשה העומדת לפניו היא רחל והוא מדמה ששמה לאה ונמצא שלפי דעתו זו אשה אחרת! אמנם כשאינו יודע כלל מהו השם יתכן שאין חסרון בלשמה, ודי בכוונתו לאשה זו העומדת לפניו. אך אפשר לומר יותר מזה: יש צורך בידיעה חיובית של שמה האמתי, ואילו תהיה אשה שאין לה שם לא ניתן לגרשה כלל כי לא ניתן לכוון לשמה!

הצמח צדק נקרא על שם רבי מנחם מענדל מויטבסק, רבו־חברו של הסבא אדמו"ר הזקן, שהסתלק שנה קודם כן. יש לומר שהצמח צדק מרגיש ששמו עצמי לו לגמרי, כשיטתו בהלכה שהשם מורה על העצם.

הוא ושמו

נמצא ש"לה" ו"לשמה" הן 2 בחינות ודרגות, לאשה עצמה ולשם שלה, והשם הוא הקובע! בפשטות, עיקר האדם אינו גופו העומד לפנינו אלא הנשמה (ממנה ה'אישיות' בלשוננו), ורק על ידי השם ניתן 'לאחוז' בנשמה ולזהות אותה – על ידי "לשמה" אפשר לכוון "לה". לכן אם הסופר מכוון לגוף זה שלפניו אבל לא לשמו הנכון זו 'טעות בזיהוי'. הזיהוי הוא באמצעות

"וְיָכַתֵּב לָהּ סֵפֶר פְּרִיִּתָתָּהּ וְנָתַן פִּיָּדָה"^א – "לה לשמה".

דין לשמה במשנה שולל מקרה של גט שנכתב להתלמד או עבור איש אחר או אשה אחרת. מלבד זאת יש עניין גדול בשמות האיש והאשה בגט, ויש לברר האם עניין זה שייך לעצם דין לשמה. כלומר, ניתן להבין את דין לשמה (וכן לשמו) בשתי אפשרויות: א. עצם הכוונה לאשה זו העומדת להתגרש. "לשמה" היינו בעבורה ובשבילה. ב. צריך (גם) ידיעת שמה שנקראת בו. בלשון הפוסקים, האם דין לשמה הוא לשם האשה עצמה (צד א) או ל'שם העצם' שלה, כפי שהיא נקראת (צד ב).

הצמח צדק והדברי חיים

ראש המדברים בזה הוא הצמח צדק², המוכיח מכמה ראשונים שגדר לשמה נוגע לשם ממש. אך כמה אחרונים, כמו הדברי חיים, חולקים ואומרים שדין לשמה הוא רק בעצם הכוונה לגוף אשה זו³. כלומר, כשידוע שהסופר התכוון לאיש ולאשה הנכונים אלא שטעה בשמם, שחשב ששם

נערך ע"י יוסף פלאי מרשימות הרב. ניתן לקבל בדוא"ל את המאמר השלם.

א דברים כד, א"ג.

ב שו"ת צמח צדק אהע"ז רטז.

ג דברי חיים אהע"ז ח"ב סי' קכח "הן אמת שקצת מראשונים בחידושיהם כתבו דצריך שמם בגט משום לשמה... אך לפענ"ד זה דבר רחוק כיון דכותב הסופר לשם איש זה ואשתו זאת מאי איכפת לן בידיעת שמותם".

בעולמות והן בנשמות. אבל יחוד עצם האלקות אינו נפגם.

אבא ואמא

היחס בין עצם הנשמה לשם הוא בין אבא לאמא, חכמה ובינה. עצם הנשמה מתגלה בעיקר באבא, אור החכמה שהוא הכלי לגילוי אור אין סוף ("אחד האמת שורה בחכמה"), לפני ההגבלה הנתפסת של שם מסוים. לעומת זאת, השם מתגלה באמא-בינה בה יש תפיסה והשגה וקריאת שם. אבא ואמא הם "תרין רעין דלא מתפרשין לעלמין" (יחוד יה), בסוד "לה לשמה" (לה מצד אבא, לשמה מצד אמא).

והנה המלה **נשמה** היא **נ שמה**. שמה של הנשמה, "לה לשמה", שייך לאות **נ**, רמז ל"נו"ן שערי בינה, ובמיוחד לשער ה"נו"ן עצמו. שרש השם הוא בשער ה"נו"ן של הבינה (בו מתייחדים אבא ואמא כנ"ל)!

שמו של משה

היחס בין עצם הנשמה לשם שייך במיוחד למשה רבינו, שאצלו היה גילוי עצם הנשמה שמעל השם, בפרשת תצוה בה לא נזכר כלל שמו של משה. נשמת משה חוזרת בכל דור, ובכל פעם יש לו שם אחר בהתאם לעניינו (כמו רבי שמעון בר יוחאי).

לשמה אותיות **למשה** ש"זכה לבינה", בפשטות נמסרו לו מ"ט שערי בינה אך במתן תורה ובשעת הסתלקותו השיג גם את שער ה"נו"ן, כנ"ל ששרש השם הוא בשער ה"נו"ן של הבינה. "למשה" כתוב בתנ"ך כמה פעמים והמקום העיקרי הוא "תפלה למשה איש האלהים". "תפלה למשה" רומז לתפלה לשמה, לשם שלום בית! המשך הפסוק הוא "אדני מעון אתה היית לנו בדר ודר" מעון היינו דירה (וכן "דר ודר" רמז לדירה), וסיום המזמור "ויהי נעם ה' אלהינו עלינו וגו'", היא הברכה שברך משה את ישראל בגמר מלאכת המשכן ובשעת חנוכת המשכן – השראת השכינה בישראל.

השם המקשר בין הנשמה לגוף. אך לשיטת הדברי חיים גם כשיש טעות בשם, כל עוד מכוונים לגוף האדם שלפנינו זוהי כוונה נכונה, כיון שסוף סוף זהו הגוף בו נמצאת הנשמה.

בשרש הנשמה למעלה אין לה שם. רק כשנגזר עליה לרדת למטה ולהתלבש בגוף גשמי היא מקבלת שם. עצם הנשמה הוא ללא שם, אך כאשר היא נקראת בשם אזי השם מצביע על העצם ('שם עצם'). בפרט, יש לנשמה "צלם", שבכללות הוא ממוצע בין הנשמה לגוף, ועל גבי הצלם יש דרגה נוספת של לבוש והוא השם. באמת, הנשמה יכולה לפשוט את הלבוש, השם שניתן לה, ולקבל לבוש חדש ושם חדש – כמו כאשר נשמה מתגלגלת ויורדת שוב לעולם ומקבלת שם חדש.

עולמות, נשמות אלקות

המקובלים פירשו שדין "לשמה" בא לומר שהפירוד הוא רק באיש ובאשה עצמם ולא למעלה. כלומר, כל יחוד איש ואשה בעולם הזה רומז וקשור ליחוד עליון בעולם האצילות האלקי, "יחוד קוב"ה ושכינתיה" (ז"א ונוקביה, תפארת ומלכות), אך הגירושין אינם אלא באיש ובאשה התחתונים ולא פירוד בעליונים ח"ו, כדברי הריקאנטי "צריך לשמה... וצריך שמו ושמה ושם עידה, כי הפירוד הזה אינו רק בהן וגם בשמותיהן, לא בד"ו פרצופין". שרש הנשמה הוא בעולם הבריאה (עולם הכסא, ממנו נחצבו נשמות ישראל מתחת לכסא הכבוד), ועד שם מגיע כוחם של הגירושין. אבל בעולם האצילות, עולם האחדות האלקי, שם יש "דו פרצופין" שאין ביניהם פירוד כלל.

בלשון הבעש"ט, יש "עולמות, נשמות, אלקות" העולמות עולים, הנשמות מתקשרות, והכל מתייחד באלקות. ברובד העולמות מתקיים היחוד בין האיש והאשה כפשוטו בעולם הזה ואזי האיש והאשה עולים, בסוד "עולה עמו ואינה יורדת". ברובד הנשמות, נשמות האיש והאשה מתקשרות יחד. הגט מפריד את החבור הן

הסיפור החסידי

רבי ירחמיאל מפשיסחא | השען הקדוש

רבי ירחמיאל מפשיסחא נולד בשנת תקמ"ד לאביו הקדוש רבי יעקב יצחק רבינוביץ', היהודי הקדוש מפשיסחא. היה תלמידם של אביו ושל הסבא קדישא מרדושיץ. נישא לבתו של רבי דוד דוב אב"ד שדה לבן שברוסיה, חתנו של רבי יהושע יחזקאל פייבל פרנקל-תאומים מאוסטרובצה. בימי חייו של אביו התפרנס במסחר שעונים ובתיקונם. לאחר פטירת אביו "היהודי הקדוש" עברה הנהגת העדה לתלמידו המובהק, רבי שמחה בונים מפשיסחא, ואילו רבי ירחמיאל החל להנהיג חצר חסידית בפשיסחא רק ארבע עשרה שנה לאחר פטירת אביו. הנהגתו של רבי ירחמיאל הייתה מתונה מאביו וקרובה באופייה לחצרות החסידיות האחרות בפולין, ובדברי תורתו משולבות אמרות קצרות וחריפות בדרך אביו, ועממיות חסידית מבית מדרשו של החוזה מלובלין. הסתלק לבית עולמו בח' באייר תקצ"ו ומנוחתו כבוד בפשיסחא.

להנער: שב פה והמתן עד אשר אתקן אותו. וישב הנער והרב הקדוש התחיל לעסוק בתיקונו, ובין כך שאל את הנער: מי אתה? והשיב לו הנער, אשר הוא משרת אצל דודו. ושאל לו הרב הקדוש: היאך מצבך אצלו? ואמר לו: מצבי ברע מאד! וסיפר לו היאך מתנהג עמו. אמר לו הרב הקדוש: עזוב אותו ולך מאתו! ושאל הנער: מה אנעשה להחיות את נפשי? כי אין לי אף פרוטה! ואמר לו הרב הקדוש: תוכל לשכור מערל אחד ממכיריך גן פירות, והוא יתן לך בהקפה. ושאל הנער: באיזה סבה ואמתלא אלך מאתו? אמר לו הרב הקדוש: תעשה איזה פעמים כנגד רצונו, וממילא ישליך אותך החוצה... ובתוך כך נגמר המורה שעות, ויקח הנער המורה שעות, ויקם וילך. בדרך פגע בערל אחד ממכיריו, ואמר לו הנער: מושקא, שכור אצלי הפרדס! והשיב הנער: לעת עתה אין לי מעות. ואמר לו הנער: שכר אותו בעד איזה רובל כסף, והלך לדודו, ועשה כאשר צוהו הרב הקדוש: עשה איזה פעמים היפך מרצון דודו, ונתמלא עליו

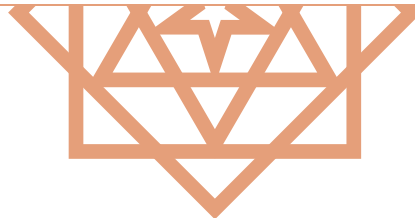
נער יהודי יתום היה משרת אצל דודו, אשר היה דר בכפר סמוך לפשיסחא. והאיש ההוא היה איש קשה: עבד עם הנער בפרך, וצמצם במזונותיו, והפריז לו במכת ידו. פעם אירע שנתקלקל אצל הדוד המורה שעות, ואמר להנער: לך העירה אל אומן המורה שעות, ותן לו המורה שעות לתקן. ויקום הנער וילך להעיר, וכאשר בא העירה חקר אחר האומן. והראו לו לבית הרב הקדוש רבי ירחמיאל זצוק"ל, כי הוא היה מתחלה עוסק בזה. ויהי כאשר בא הנער לפתח הרב הקדוש, וראה את הרב הקדוש, וכבוד ה' חופף עליו, נתבהל מאד, והוסג אחר ורצה לברוח – כי חשב שהתעללו בו והטעוהו. ואמנם הרב הקדוש קרא אותו, ואמר לו: בני! מה אתה מבקש? ונשאר דום מרוב הבושה, ולא יכול לענות. אמר לו הרב הקדוש: למה אתה בוש? אמור בקשתך! והוכרח להגיד, כי יש לו מורה שעות לתקן, ושאל על אומן, והטעו אותו והראו לו בפה. ואמר לו הרב הקדוש: הראה לי המורה שעות. והראה לו, וראה החסרון אשר יש בו, ואמר

מנוחות, ישנה מעלה בעבודה אישית, ופרנסה המגיעה ישירות מעבודתך שלך. כך גורס פתגם ידוע בידיש, כי "אז מען טוט אליין, איז די נשמה ריין [כשעושים לבד, הנשמה נקיה]". מדוע זה כך? הצלחת האדם בעסק משפחתי באה מן המזל של המקיף הקרוב, רובד ה'חיה' שבנפש. זהו הרובד השייך לקשרי המשפחה, העם והציבור. אך הצלחה כזו תשאיר לעד את המצליח בגבולות הטבע והעולם המוכר, ולא מעבר לכך. הצלחה אמיתית, למעלה מדרך הטבע לגמרי, באה מן המזל של המקיף הרחוק, היחידה שבנפש. זהו הקשר האישי והפרטי עם בורא העולם, ושם כל אחד הוא יחיד במינו, ויכול להצליח באופן לא צפוי ויוצא דופן.

לא במקרה, פירוש הביטוי "יוצא דופן" במקורו מתיחס לנולד בניתוח קיסרי. המשית, המכונה בגמרא 'קיסר', הוא היחידה הכללית של כל ישראל, והוא גם התגלמות ה'סטארט אפ' – חידוש עצום הפורץ את כל הגדרים, "ירום ונישא וגבה מאוד". המלה 'מאוד', כמו אהבת "בכל מאדך" המתעלה מעל אהבתו הרגילה של האדם, מסמלת כאן את היוזמה האישית. כאשר היא יוזמה אמיתית, הבאה מן השמיים, יש בה כח להצליח יותר מכל – עד ל"חפץ ה' בידו יצלח" בסטארט אפ המשיחי. במהרה בימינו!

חמה, והשליכו החוצה ואמר לו: לך לרוח! בתוך כך התחילו הפירות לצמוח, ונראה ברכה בו, ובא הנער עוד הפעם אל הרב הקדוש, וסיפר לו הכל, ואמר לו הרב הקדוש: שכור איזה תאים ועליות להניח שם הפירות, ושכור עוד פרדס אם ימצא לך. וכך עשה, והיה ברכת ה' בכל אשר לו, ומילא כל התאים והעליות פירות, והרויח הרבה. ומאז והלאה עלה מעלה מעלה, עד שבימים מועטים נעשה עושר גדול, והיה לו כפר עם שדות ויערים ובהמה רבה.

רבי ירחמיאל מפשיסחא מתגלה כאן כדמות רבת פנים: מחז, הוא צדיק גדול שקדושתו ניכרת מאוד לעיני הנער. מאידך, הוא בעל מלאכה ידוע ואנשי העיר אינם חשים במשהו מוזר כשהם מכוונים את הנער לביתו של השען. אך מלבד שני אלו, עוסק הצדיק במלאכה נוספת: נתינת עצה טובה לאדם המגיע אליו. משורש נשמתו של כל אדם, ה'מזל' שלו, נמשכים חייו ופרנסתו. צדיק היודע לראות את השורש הזה יכול לכוון את האדם למימוש נכון של מזלו – לפעמים דרך שינוי מקום עבודה, ולפעמים אפילו דרך התנהגות כזו שמביאה להשלכה שלו מהמקום הקודם ולמציאה של מקור פרנסה חדש לגמרי. בסיפור שלנו, הדוד היה אדם קשה. אך גם כשמדובר בעסק משפחתי שמתנהל על מי

מענות ותשובות

שו"ת עם הרב

איך "סוגרים" שידוך?

הגעתי לגיל השידוכים ולאחרונה התחלתי לקבל הצעות. רציתי לשאול איך יודעים "לסגור" שידוך. האם יש קריטריונים מסוימים שאפשר לדעת לפיהם אם זה הזוג האמיתי שלי ואם הגיע הזמן לסגור? מהי בעצם "מציאת החן", ואיך מזהים אותה ובודקים אם היא קיימת? אודה לעצת וברכת הרב.

מענה:

אם נעים לשבת ולשוחח יחד, בפרט בעיני קדושה, וממילא רוצים עוד פגישה, זה סימן שאכן יש משיכת הלב ומציאת חן. על בסיס זה אם ישנן גם שאיפות זהות של בנין בית נאמן בישראל על אדני החסידות עם דגש על שליחות לעם ישראל (כרצון

הרבי) אז אפשר כבר ללכת על זה ולסגור את השידוך בשעה טובה ומוצלחת (כמובן ופשוט שלא צריך למשוך את קבלת ההחלטה יותר מדאי).

בכל צומת דרכים חשובה בחיים על האדם להתחזק באמונה ובטחון שאכן השי"ת מוביל אותו למקום הנכון עבורו ומתוך כך להיות בשמחה ובהודיה להשי"ת.

עצות - לתת ולקבל

בתנו תחי' נפגשת לאחרונה עם בחור והיא תשמח לעצה שלנו, הוריה, על רקע כל מיני פערים. איני יודעת כיצד ליעץ לה, ובכלל לאחרונה אני מרגישה בתקופה לא יציבה, עם חוסר בהירות, בפרט בנוגע לחינוך הילדים. אשמח לעצת הרב.

מענה:

"בינה יתרה נתנה באשה", עם הבינה היתרה שלך עליך לבחון מה לפניך ומה הכי טוב בגשמיות וברוחניות עבור בתך תחי'. אם נראה לך שהשידוך טוב עודדי אותה להמשיך, אך בלי ללחוץ עליה.

פנימיות הבינה היא שמחה ומכוחה את יכולה להיות בשמחה תמיד. עליך להתבונן על כך שכל רגע בחיים הוא עבודת השי"ת ("שויתי הוי' לנגדי תמיד") ועבודת ה' צריכה להיות באופן של "עבדו את ה' בשמחה באו לפני ברננה".

ברכה לבטחון בחסדי המקום ונחת חסידי אמתי מכל הילדים כמו כ"י וכן מעצמך ומבעלך, כמו שהרבי מדגיש.

שתבשרו בשורות טובות.

כָּדָד גָּדוֹד בַּתְּוָרָה

נפתחת הדלת ואל החדר נכנס חבר מהכיתה. אצלנו בספריה צריך לשמוע על השקט ולכן הוא התנישב חרישית בקצה החדר, פתח ספר והתחיל לקרוא. וזה הפריע לי... לא, הוא לא הרעיש ואפילו לא פנה אלי, ואני גם חיב לציין שבאופן כללי אני והוא די מסתדרים, כן שאין לי משהו אישי נגדו. ובכל זאת הפניסה שלו לחדר הרגיזה אותי.

מה כל כך הרגיז אותי?

כי לכל אחד מאתנו יש תכונה נסתרת, אבל מאד בסיסית: הוא רוצה "להתפשט" בכל המרחב שסביבו ולמלא אותו, ממש כמו ספריי ריחני שמתזיזים בצד אחד של החדר והריח מתפשט בכלו. נשמע מוזר, אבל זו תכונה שטבועה בנו מאז שנולדנו. למי נולד לאחרונה אה קטן? שימו לב שהתינוק בכלל לא מזהה דמיות או חפצים בקרבתו, ואפילו את אישיו עיניו הוא לא טורח להניד לעברם. מבחינתו המציאות כלל לא קימת. הוא העולם! כמו התינוק, כל אחד רוצה להיות

שלום ילדים!

פרשת קדשים, השנה בצמד הפרשות שנקרא השבת, היא "מעט המחזיק את המרבה". יש בה רק 64 פסוקים ואף על פי כן היא עמוסה ב-51 מצוות, שכמעט חצין עוסקות בקשר בין אדם לחברו. גלת הכותרת של כלן היא כמובן מצות "ואהבת לרעך כמוך". אהבת ישראל אינה רק "כלל גדול" למצוות התורה, אלא היא יסוד התורה בלה. זוכרים את ספורו של הגוי שרצה להתגורר בתנאי שילמדו אותו את כל התורה על רגל אחת? מפל יסודות האמונה ו"תרי"ג המצוות בחר הלל הגון להורות לו דוקא את המצוה הזו. מדוע?

אֲנִי כָּדָד בְּאֵלַי...
אני רוצה לשותף אתכם בחנה

אישית, שאולי גם לכם תהיה קצת מכרת. ישבתי לבדי בחדר הספריה, קראתי והרהרתי לי להנאתי, ופתאום

לע"נ חיה שרה בת ר' משה ע"ה נכתב ע"י הרב שילה אופן.

אדם מתמלא בישות שְלוּ הוא מכריז
 אֶת הַהֶפֶה, וּבְכֹךְ הוּא מְגַרֵשׁ אֶת ה'
 מֵהָעוֹלָם! ה' יִתְבָּרַךְ "מֵלֵא כָּל הָאָרֶץ
 כְּבוֹדוֹ", אֲזַי אֵיךְ אֶפְשֶׁר שְׁגָם אֲנִי וְגַם
 הוּא נִתְפַשֵּׁט עַל אוֹתָהּ הַסְּבִיבָה? זוֹ
 הַתְּנַגְּשׁוֹת חֲזִיתִית, שְׁעָלֶיהָ אוֹמֵר ה':
 "אֵין אֲנִי וְהוּא יְכוֹלִין לְדוֹר בְּעוֹלָם".
 לְמַעֲשֵׂהָ, הַיַּחֲס שְׁלִי אֶל הַחֶבֶר מִשְׁקָף
 אֶת הַיַּחֲס שְׁלִי לָה'. אוֹתָהּ יֵשׁוֹת שְׁלֵא
 סוֹבֵלֶת אֶת הַחֶבֶר שְׁנֹכְנֵס לְחֶדֶר הַיָּא
 זוֹ שְׁאוֹטְמֶת אוֹתִי מְלַחוֹשׁ בְּנוֹכְחוֹת ה'
 וּמְרַחֵקָה אוֹתִי מִמֶּנּוּ.

נ' אִוְכָה אֶת נ'?

הַסְּפוֹר שֶׁל חֶדֶר הַסְּפָרִיָּה הִיָּה בְּאֵמֶת
 קִצֵּת קִיצוֹנִי, כִּי לֹא תָמִיד אֲנִי רוֹצֵה
 לְהִיּוֹת לְבַד. לְהֶפֶה, רַב הַפְּעָמִים אֲנִי
 דוֹקָא רוֹצֵה לְהִיּוֹת עִם חֲבֵרִים וְלִהְנוֹת
 בְּקִרְבָּתָם, לְדַבֵּר וּלְשַׁחַק אִתָּם. אֲבָל כָּאֵן
 צָרִיךְ לְשִׁים לֵב: אֵיזָה סוּג קֶשֶׁר נוֹצֵר
 עִם הַחֶבֶר? הַרְבֵּה פְּעָמִים, בְּלִי לְשִׁים לֵב,
 אֲנִי עָלוּל לְהֶפֶה אֶת הַחֶבֶר לְחַפֵּץ דוֹמֵם,
 בְּדִיוֹק כְּמוֹ הָאֲרוֹנוֹת שֶׁבַסְּפָרִיָּה.

לְדַגְמָא: לִי יֵשׁ אוֹפְנִים וְלְחֶבֶר
 קוֹרְקִינֵט, אֲזַי לְמָה שְׁלֵא אֶתֵּן לוֹ וְהוּא
 יֵתֵן לִי? עֵסֶק מִשְׁתַּלֵּם בְּשִׁבִיל שְׁנִינוּ.
 לִיֵּתֵר דִּיוֹק: בְּשִׁבִיל הַיִּשׁוֹת שֶׁל שְׁנִינוּ.
 לְקֶשֶׁר מִסוּג זֶה קוֹרְאִים חֲזוֹ"ל "אִהְבָּה
 הַתְּלוּיָה בְּדָבָר", כִּי זֶהוּ קֶשֶׁר הַמְּבַסֵּס
 עַל אֵינְטֵרְס (רוּחַ) אִישִׁי שְׁכָל אֶחָד
 מְרוּיַח מֵהַשְּׁנִי. מָה יִקְרָה אִם הַקוֹרְקִינֵט
 שְׁלוֹ יִהְרֵס? הַחֶשֶׁק שְׁלִי לְתֵת לוֹ סִיבוּב

בְּמֶרְכּוּ. כְּאֶשֶׁר יִשְׁבְּתִי לְבִדִי בְּחֶדֶר לֹא
 הַפְּרִיעוּ לִי הָאֲרוֹנוֹת וְהַסְּפָרִים. הֵם
 דוֹמְמִים, וְלִכֵּן הֵם יְכוֹלִים לְהִשְׁתַּלֵּב
 הֵיטֵב בְּמִמְלָכָה שְׁלִי. הֵם לְעוֹלָם לֹא
 יִנְסוּ לְהִשְׁתַּלֵּט עָלַי. לְהֶפֶה, הֵם עוֹמְדִים
 לְרִשׁוֹתַי. אֲבָל עִם הַחֶבֶר זֶה אַחֲרֵת.
 הוּא כְּבָר לֹא חַפֵּץ דוֹמֵם... בְּסֵתֵר לְבִי
 אֲנִי יוֹדֵעַ שְׁבִדְיוֹק כְּמוֹנִי, גַּם הוּא מְרַגֵּשׁ
 אֶת עֲצָמוֹ 'מֶרְכּוּ הַעֲנִינִים'. גַּם הוּא רוֹצֵה
 לְהִתְפַּשֵּׁט עַל הַסְּבִיבָה, וְזֶה כְּבָר מְאִים
 עָלַי...

י' וְכֹךְ בְּפִנֵי חֶבֶר

בְּחִסְדוֹת תְּכוּנָה זוֹ נִקְרָאת יֵשׁוֹת. אֵין
 הַכּוֹנֵה לְמִדַּת הַגְּאוּוֹה הַרְגִילָה וְהַמְּכִרָת,
 מִי שְׁפִרְגִישׁ אֶת עֲצָמוֹ שְׁוֵה יוֹתֵר
 מְאַחֲרִים, אֶלֵא לְטַבֵּעַ שְׁגוֹרֵם לְאוֹתוֹ
 גְּאוֹתוֹ לְחֶשֶׁב כֶּף. הַנְּפֵשׁ הַבְּהֵמִית, בְּמֵלֵא
 הַדְּרָה, מְכַרִּיזָה: אֲנִי קִיֵּמֶת, אֲנִי 'יֵש'!
 הָאֵם מִיִּשְׁהוּ מֵאִתְּנוּ זוֹכֵר אֶת הַרְגֵעַ
 בּוֹ הוּא נוֹלָד? לֹא. אֲזַי אוֹלִי זֶה סִימֵן
 שְׁתָּמִיד הִיִּיתִי פֹה? אוֹלִי הָעוֹלָם הַתְּחִיל
 יַחַד אִתִּי? בְּשִׁכָּל אֲנִי יוֹדֵעַ שְׁזֶה לֹא
 הַגְּיוֹנִי, אֲבָל אֶת מִי בְּכָלֵל מְעַנֵּן הַשִּׁכָּל
 בְּזִמְן שְׁאֲנִי מְנַסֶּה לְהַדְּחֹף בְּתוֹר לְחֻלְקַת
 הַפְּרִסִים בְּסוֹף הַקְּיִטְנָה?

כַּעַת נִשְׁאֵל אֶת הַנְּפֵשׁ הַבְּהֵמִית,
 אֶת הַיִּשׁוֹת שְׁלֵנוּ, שְׁאֵלָה קִצֵּת מְבִיכָה:
 מֵהִי הַהַרְגֵשָׁה כְּאֶשֶׁר לֹא הַחֶבֶר הוּא
 זֶה שְׁנֹכְנֵס לְחֶדֶר אֶלֵא... ה' יִתְבָּרַךְ,
 בְּכְבוֹדוֹ וּבְעֲצָמוֹ? נו, ה' הָרִי נִמְצָא פֹה
 תָּמִיד, עוֹד לְפָנַי! אֲבָל לְמַעֲשֵׂהָ, כְּאֶשֶׁר

למטרה הזו. כלנו "נשמה אחת, בגופים
מחלקים".

כל עוד תפוס האדם בעצמו הוא
עסוק בשאלה מה טוב בשבילי, מה
נחמד ומועיל לי, אבל ברגע שהנשמה
צצה השאלה הנשאלת היא – את מי
ה' אוהב? והתשובה הברורה היא כל
יהודי ויהודי. מרגע זה מחפשת הנשמה
פיצד להטיב ולהועיל לחילת, בגשמיות
או ברוחניות. זהו קשר של נפש אלקית
עם נפש אלקית!

שאלו פעם חסידים את אדמו"ר
הזקן: איזו עבודה יותר נעלית –
אהבת ה' או אהבת ישראל? ענה להם
הרבי: ה' אוהב יהודים, ואין יותר מאשר
לאהב את מי שהאהוב אוהב!

שנוזה לאהבת אמת!

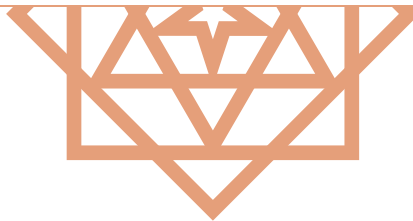
שבת שלום ומברך!

5'

באופנים כבר לא יהיה כל כך גדול.
וכך הפך החבר מחפץ דומם, כזה
שמשתלב היטב בתכניות שלי, למישהו
שמפריע לי. קדם הקורקינט שלו עמד
לרשותי, ועכשיו הוא סתם רוצה
להשתמש באופנים שלי במקומי... זה
אומר שלא באמת אהבתי את החבר,
אלא רק את הקורקינט שלו. ובעצם,
אהבתי את עצמי!

אזכור הנשמה

עד כאן היה ספור האהבה הפזוב
של הנפש הבהמית. אבל כדי לאהב
את החבר באמת אני צריך לשים לב
למי שהתחבא בכל הספור האחרון –
לנפש האלקית שלי! היא לא מעניינת
להתפשט ולכבש את העולם שסביבה.
בעצם כן, היא מעניינת שה' יהיה
במרכז! עבודה, החבר שנוכנס לספריה
הוא בעצם אחד מתוך כל השתפים

איך להיות קדוש? ב"הקהל" מהדהדת תביעה מכל בני ישראל,

אנשים נשים וטף, "קדשים תהיו כי קדוש אני הוי' אלהיכם!" לכאורה, אנו חיים בעולם שכולו התנגדות לקדושה. התפיסה המדעית מנסה להציג מציאות שכולה טבע של חולין, ללא כל ממד קדוש ונבדל, והתרבות הסובבת אותנו רוויה פתויים הבאים לעורר את היצר. כיצד ניתן לחנך את ילדינו, ולא פחות את עצמנו, להיות קדושים בתוך מציאות כזו?

נשמתו של כל יהודי היא "חלק אלוק ממעל ממש", נשמה טהורה וקדושה שירדה לעולם בשליחות־קדש אלקית, וטמונים בה הכוחות הדרושים לשם כך – הן לגדור את עצמו מהתאוות הרעות והן להביא את אש־הקדש האלקית לעולם. החינוך לקדושה הוא בעצם חזרה אל טבענו המקורי, האמתי, וכשעושים אותו באופן נכון ומאוזן ניתן לבנות אנשי־קדש הפועלים במסירות והתלהבות, מסוגלים להתגבר על כל ההתנגדויות של העולם ולהפוך את העולם לדירה־מקדש לה' יתברך.

גליון השבוע עוסק בהרחבה בלוח־היהדות – התביעה לקדושה. השיעור הראשון עוסק בעבודת השליחות מתוך תודעת אש־קדש היורדת מן השמים והשיעור השני הוא הדרכה־יסודית כיצד לחנך לקדושה גם בתחומים ובגילאים הרגישים ביותר באופן מאוזן ומתוקן. קדושים נהיה!

מעוניין להפיץ את עלון נפלאות במקום מגוריך?

שלח דוא"ל ל: itiel@pnimi.org.il או התקשר 052-4295164

רוצה להצטרף לתפוצת המייל שלנו ולקבל את כל ההודעות והשיעורים?
שלח דוא"ל: itiel@pnimi.org.il

רוצה לשמוע את שיעורי וניגוני הרב? התקשר לפנימי־פון:
079-9211452 או 02-5434297 – המספר פתוח לניידים כשרים

ג	ל	ע	י	נ	י
ו	א	ב	י	ט	ה
נ	פ	ל	א	ו	ת
מ	ת	ו	ר	ת	ר